

Tak sobie wybraliśmy

KO 32,01 proc. (15 mandatów), PiS 26,9 proc. (15 mandatów), Trzecia Droga 17,49 proc. (7 mandatów), Lewica 7,64 proc. (2 mandaty) – to wyniki wyborów do sejmiku z 7 kwietnia (przy 52-procentowej frekwencji). Oznacza to najprawdopodobniej utrzymanie władzy przez dotychczasową koalicję rządzącą województwem. ▶ str. 2

FOT. ARTUR BOJNSKI

Inwestycje na zdrowie

Samorząd województwa inwestuje w opiekę onkologiczną w naszym regionie, prowadzoną w Wielkopolskim Centrum Onkologii w Poznaniu oraz jego ośrodkach zamiejscowych. W stolicy regionu otwarto nowy budynek ambulatoryjny, a w Kaliszu – pracownię medycyny nuklearnej. Zapowiedziano też budowę filii WCO w Lesznie. ▶ str. 11

Nagrody dla najlepszych

Już po raz 23. samorząd województwa nagroził najlepszych gospodarzy w ramach konkursu Wielkopolski Rolnik Roku. Rozstrzygnięto też inne konkursy: na wsparcie transportu i magazynowania żywności oraz skierowane do kół gospodyń wiejskich przedsięwzięcia związane z promowaniem tradycyjnych regionalnych potraw. ▶ str. 12

kwiecień 2024
nr 4 (275)

MONITOR

WIELKOPOLSKI MAGAZYN SAMORZĄDU
WOJEWÓDZTWA

wlkpue

rok XXIV
ISSN 1642-0918

Świętujemy 20 lat w Europie

1 maja 2004 r. Polska wstąpiła do Unii Europejskiej. Co przez dwie dekady zmieniło się w Wielkopolsce?

Na początku maja będziemy świętowali 20. rocznicę akcesji naszego kraju do Unii Europejskiej. Dwie dekady temu, 1 maja 2004 r., Polska, wraz z Węgrami, Słowacją, Słowenią, Czechami, Estonią, Litwą, Łotwą, Cyprzem i Malcią, wstąpiła do Unii Europejskiej.

Patrząc z perspektywy krajowej, po dwóch dekadach naszej obecności w UE wśród ekspertów i mieszkańców przeważa przekonanie, że obecność w tej wspólnocie dała nam poczucie bezpieczeństwa (polityczne, gospodarcze i społeczne), otwarte granice, wolny rynek i możliwość wykorzystania funduszy unijnych.

Z oficjalnych danych Ministerstwa Finansów wynika, że przez dwadzieścia lat członkostwa Polska wpłaciła do budżetu UE ponad 84 mld euro (do 31 stycznia 2024 r.). Otrzymała łącznie 247,5 mld euro, co oznacza naszą „nadwyżkę” w tym bilansie w wysokości 163 mld euro.

A jak to wygląda w naszym regionie? Co zmieniło się w Wielkopolsce przez 20 lat? Czy wykorzystaliśmy szansę i pieniądze, by dogonić zachodnich partnerów?

– Zrobiliśmy największy postęp, obok metropolii warszawskiej czy Dolnego Śląska. Wskaźnik PKB na jednego mieszkańca Wielkopolski w relacji do średniej unijnej wynosił w 2004 r. 50 proc., a obecnie sięga już 84 proc.! – podkreśla marszałek Marek Woźniak.

Według ostrożnych szacunków przez prawie dwie dekady obecności w UE do naszego regionu z różnych unijnych źródeł i programów wpłynęły niemal 94 mld zł. Skąd ta kwota?

Z danych Ministerstwa Funduszy i Polityki Regional-

FOT. PIOTR RATAJCZAK

Charakterystyczne pociągi „elf”, kursujące po torach w całym regionie, są z jednej strony wizytówką wielkopolskiego samorządu, a z drugiej – przykładem efektywnego wykorzystania dotacji z Unii Europejskiej.

nej wynika, że dotąd w Wielkopolsce zrealizowano kilkanaście tysięcy unijnych projektów, dofinansowanych kwotą ponad 43 mld zł. Z kolei Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa informuje, że suma płatności dla Wielkopolski z różnych programów rolnych przekroczyła (do 31 grudnia 2023 r.) 50,7 mld zł. Niemal 30 mld zł z tej puli stanowią dopłaty bezpośrednie dla rolników.

To nie wszystko. Za dotacjami UE wpływa też do nas

często wsparcie z budżetu państwa, a kolejnym bodźcem do rozwoju wielkopolskiej gospodarki są pieniądze beneficjentów, tzw. wkład własny. To właśnie wymóg współfinansowania unijnych projektów zmusił Polskę i samorządy regionów do zmiany sposobu wydawania swoich funduszy. Do kierowania ich na rozwój, zamiast „przejadania”. Bo Unia daje nam pieniądze, ale też pilnuje, by wydawać je na ściśle określone cele.

Jakie?

Nie sposób tu wymieniać pełnej listy osiągnięć z każdej perspektywy finansowej UE. Dla unaocznienia skali i różnorodności katalogu wspieranych przedsięwzięć pokazujemy w specjalnej infografice na s. 9 tylko kilka wybranych kategorii.

Wybudowano lub zmodernizowano prawie 1400 km dróg publicznych, 250 km linii kolejowych i 1430 km sieci kanalizacji sanitarnej. Dzięki UE możliwy był zakup lub

modernizacja 43 pociągów oraz ponad 660 tramwajów i autobusów. Do tego trzeba dorzucić 121 wybudowanych za pieniądze „z Brukseli” węzłów przesiadkowych oraz sieć infrastruktury rowerowej.

Dziś każdy z nas, obserwując zmiany w regionie, może ocenić, jaki jest bilans naszego 20-lecia w Unii Europejskiej. A przecież dopiero zaczynamy wydawać miliardy z kolejnej perspektywy finansowej. ▶ str. 8-9

Mamy plan na zagranicę

Wydarzenia w Ukrainie, ale przede wszystkim ważne rocznice związane z naszą obecnością w UE – to będzie miało wpływ na kształt współpracy województwa z zagranicą, której plan na najbliższe miesiące sejmik przyjął na marcowej sesji. ▶ str. 5

W jakim stanie jest sport?

Przedstawiony w marcu raport o stanie wielkopolskiego sportu stał się punktem wyjścia do rozmowy o tym, co samorząd województwa zrobił w tej dziedzinie w trakcie kończącej się kadencji. ▶ str. 6

Octownia za trzy lata

Dzięki samorządowej inwestycji Muzeum Okręgowe w Lesznie znajdzie dobrą przestrzeń do ekspozycji swoich zbiorów. Zaadaptowany na ten cel budynek dawnej octowni powinien być gotowy za trzy lata. ▶ str. 7

Kompozytor z Włoszakowic

W naszym cyklu historycznym przypominamy, że Karol Kurpiński, który napisał słynną, porywającą „Warszawiankę”, „Mazura Chłopskiego” i „Mazura obozowego”, urodził się w Wielkopolsce. ▶ str. 10

Inna strona samorządu

Szybka ministra między marszałkami. Dyrektor zamknął dziennikarzy (i siebie przy okazji) w WCO! Pojechali, powalczyli i... ładnie wypadli na zdjęciach. O wyborach, ale sprzed lat, czyli „odkurzone”. ▶ str. 16

NA WSTĘPIE

Artur Boiński

BLASKI I CIENIE

To już ktoś na naszych łamach rocznicowe podsumowanie i próba bilansu obecności naszego regionu w Unii Europejskiej. Każde kolejne wydaje się... nieco trudniejsze, bo coraz więcej tych dróg, tras kolejowych, zakupionych pociągów i autobusów, kilometrów sieci kanalizacyjnych i ścieżek rowerowych, zrewitalizowanych miast, odnowionych budynków i tak dalej – wszystkich tych miejsc, które w Wielkopolsce należałyby wymienić w związku z dofinansowaniem ich powstania czy remontu z funduszy europejskich.

Jasne, obecność w takiej wspólnocie, jak UE, to nie tylko blaski, ale i cienie. Czy jednak ktoś potrafi pokazać realny alternatywny scenariusz tego, gdzie bylibyśmy dziś, gdyby nie członkostwo w Unii? Czy tam, gdzie nasi partnerzy ukraińscy, którym przekazujemy ambulanse, by ratowały poszkodowanych w rosyjskich ostrzałach Charkowa? Czy może tam, gdzie nasi partnerzy moldawscy, którzy cieszą się z przekazywanych im przez nas kilkudziesięciolletnich wozów strażackich?

I jeszcze spostrzeżenie *last minute*. Patrząc na frekwencję w kwietniowych wyborach samorządowych, naprawdę trudno zrozumieć, że połowie dorosłych Wielkopolan jest zupełnie obojętne, kto i jak zarządza samorządowymi wspólnotami, w tym także to, kto, jak i na co wydaje unijne wsparcie...

Docenione inwestycje i ludzie samorządu

Szpital dziecięcy w Poznaniu uznano za jedną z „Unijnych inwestycji 20-lecia”.

Kilka wyróżnień otrzymały w ostatnich tygodniach osoby sprawujące ważne funkcje w samorządzie województwa. Zauważono też najważniejszą wielkopolską inwestycję ostatnich lat.

Podczas odbywającego się w dniach 4-5 marca w Mikołajkach IX Europejskiego Kongresu Samorządów marszałek Marek Woźniak został uhonorowany tytułem „Samorządowiec Dwudziestopięcioletnia”. Nagrodzono tam najlepszych sołtysów, wójtów, burmistrzów, starostów, prezydentów i marszałków, a za całokształt zasług i osiągnięć – także współtwórców reform samorządowych w Polsce prof. Jerzego Stępnia i prof. Jerzego Buzka.

Z kolei przewodnicząca sejmiku Małgorzata Waszak-Klepka znalazła się w gronie 10 radnych wszystkich

szczebli z całego kraju nagrodzonych tytułem „Samorządowiec kadencji”. Te wyróżnienia przyznała w marcu kapituła konkursu organizowanego przez Portal Samorządowy.

Wicemarszałek Krzysztof Grabowski zasłużył natomiast na tytuł „Samorządowca Przyjaznego Kołom Gospodyń Wiejskich”. Został on wręczony przez Polski Związek KGW podczas ogólnopolskiej gali, która odbyła się 25 marca w Kielcach.

Także pod koniec marca okazało się, że zrealizowana przez samorząd województwa budowa Wielkopolskiego Centrum Pediatrii w Poznaniu znalazła się wśród „Unijnych inwestycji 20-lecia” w kategorii „społeczeństwo”. Ogłoszono to podczas gali zorganizowanej w Warszawie przez redakcję „Rzeczpospolitej”. ABO

Tak sobie wybraliśmy

Jak wyniki głosowania z 7 kwietnia wpłyną na kształt wielkopolskiego sejmiku?

Osłabie swojego sejmiku 7 kwietnia tym razem zdecydowało nieco ponad 1,3 miliona Wielkopolan, a więc o kilkadziesiąt tysięcy mniej niż jesienią 2018 roku. Oznacza to frekwencję na poziomie 52,23 proc., w porównaniu z rekordowymi 56 proc. w poprzednich wyborach samorządowych.

Jeśli chodzi o powiatowe frekwencyjne bieguny, mamy tym razem 58,82 proc. w powiecie chodzieskim oraz tylko 47,77 proc. w Koninie. W przypadku gmin pozytywny rekord zanotowano w Sulmierzycach (70,8 proc.), a negatywny w Książu Wielkopolskim (38,59 proc.) Ze statystyk wynika też, że tym razem lepiej zmobilizowali się mieszkańcy wielkopolskich wsi i najmniejszych miast (do 5000 mieszkańców).

Najwięcej Wielkopolan poparło KO, która uzyskała 32,01 proc. głosów. 26,9 proc. wyborców wskazało PiS. Trzecia Droga zdobyła zaufanie 17,49 proc. głosujących. Czwarte miejsce zajęła Lewica (7,64 proc.), a piąte Konfederacja (6,61 proc., to nie wystarczyło do uzyskania jakiegokolwiek mandatu). Pozostałe komitety uplasowały się poniżej 5-procentowego progu wyborczego.

A podział mandatów w sejmiku? Tu mamy pewien paradoks. KO, choć uzyskała o kilka tysięcy głosów (i o po-

7 kwietnia przy urnach stawilo się tylko 52 proc. uprawnionych do głosowania Wielkopolan.

nad 2 proc.) lepszy wynik niż w 2018 roku, jedynie utrzymała 15-osobowy stan posiadania. PiS, choć straciło kilkanaście tysięcy wyborców (i około 1 proc. poparcia), to również uzyskało 15 mandatów, zwiększając liczbę sejmikowych foteli dla siebie o dwa. Trzecia Droga poprawiła solowy wynik PSL z 2018 roku (o około 27 tys. głosów i 3 proc.), to jednak wystarczyło jedynie do utrzymania 7 mandatów (choć sam PSL

zachował jedynie 4 z nich). Lewica stopniała w sejmiku z 3 do 2 miejsc. Bezpartyjni, którzy dwie kadencje temu mieli dwa mandaty, a ostatnio jeden, tym razem w ogóle nie weszli do sejmiku.

Jeśli chodzi o mandatowe zdobycze poszczególnych ugrupowań (licząc TD jako kontynuację stanu posiadania PSL) w poszczególnych okręgach, bez zmian obyło się w konińskim i kaliskim. W Poznaniu KO straciła jed-

nego z czterech radnych na rzecz Lewicy. W Pile PiS uzyskał dodatkowy mandat kosztem Lewicy. W „obwarzanku” wokółpoznańskim miejsce po bezpartyjnych zagospodarowała Trzecia Droga. W Lesznie KO i PiS „nakarmiły” się dodatkowymi mandatami po PSL i Lewicy.

Indywidualnie największe poparcie 7 kwietnia uzyskali: Marek Woźniak (KO, 47.492 głosy; to czwarte z rzędu sejmikowe wybory, w których marszałek zdobywa najlepszy wynik), Tomasz Ławniczak (PiS, 37.795), Paulina Stochniałek (KO, 37.776), Marek Sowa (PiS, 30.989). Wszyscy oni startowali z pierwszych miejsc na swoich listach. Najlepszymi „dwójkami” okazały się panie z KO: Tatiana Sokółowska (19.080) i Marta Dziukowska (18.001). Najmniej głosów do zdobycia mandatu (3153) wystarczyło Wiesławowi Ratajczakowi z PiS.

I jeszcze na koniec: tylko 16 z 39 dotychczasowych radnych utrzymało swoje miejsca w sejmiku, co oznacza podobną skalę wymiany składu „regionalnego parlamentu” jak pięć lat temu. W 2018 roku mandaty zdobyło 15 pań, teraz – tylko 14. (Te ostatnie dane przy założeniu, że radnym w Kaliszu zostanie Andrzej Pichet, a nie zwycięska tam Alicja Łuczak, która przejmie mandat poselski po wstępującym na fotel prezydenta Leszna Grzegorz Rusieckim). ABO

Coraz więcej czystej energii

Lotnisko Ławica, dzięki wsparciu z funduszy UE, uruchomiło farmę fotowoltaiczną o mocy 4 MW. Planuje też kolejny krok w stronę produkcji zielonego wodoru.

– To siedem tysięcy modułów o łącznej długości instalacji elektrycznych 23 razy większej niż wysokość Burdż Chalifa, najwyższego budynku świata – mówił 2 kwietnia podczas spotkania z dziennikarzami Grzegorz Bykowski, wiceprezes zarządu Portu Lotniczego Poznań – Ławica.

– Ta realizacja i plany lotniska wpisują się w ideę Wielkopolskiej Doliny Wodorowej. To innowacyjne podejście, bo w przyszłości będzie tutaj mógł powstawać zielony wodór, który będzie wykorzystywany jako źródło prądu, ale też jako potencjalne źródło napędu dla pojazdów nie tylko lotniskowych

Konferencja prasowa na Ławicy odbyła się 2 kwietnia.

– zaznaczył marszałek Marek Woźniak.

Projekt „Poprawy efektywności energetycznej Portu Lotniczego Poznań – Ławica w oparciu o własną zieloną energię” kosztował łącznie 20 mln zł, z czego 6,8 mln zł stanowiła dotacja unijna z Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020.

Lotnisko przygotowało również opracowanie „Sy-

stem produkujący zielony wodór z farmy fotowoltaicznej, magazynujący go i wykorzystujący w lokalnej stacji tankowania wodorem”. W planach jest wielkoskalowa farma fotowoltaiczna o mocy nawet 50 MW, z zastosowaniem elektrolizera o mocy do 17 MW, z perspektywą produkcji wodoru pomiędzy 200 a 700 ton.

– To się zwyczajnie opłaca, również środowiskowo, po-

nieważ robimy następny krok w kierunku obniżenia emisji CO₂. Cieszę się, bo to kolejny projekt z zakresu ekologii, realizowany we współpracy z samorządem województwa – dodał prezydent Poznania Jacek Jaśkowiak.

Nieco wcześniej, 22 marca, w UMWW odbyła się konferencja Wielkopolskiej Platformy Wodorowej. Podczas spotkania omówiono kwestie produkcji i przesyłu wodoru, z uwzględnieniem lokalnych, regionalnych, krajowych i europejskich uwarunkowań.

Debatę otworzył Jacek Bogusławski z zarządu województwa, a dyskutowano między innymi o potencjale wodorowym na terenie gminy Wapno, produkcji pierwiastka z odpadów z tworzyw sztucznych czy wykorzystywaniu zielonego wodoru w Szkocji. RAK

Cenna wymiana myśli

Tłumy zwiedzających przyciągnęły marcowe Targi Edukacyjne.

W dniach 8-10 marca na Międzynarodowych Targach Poznańskich odbyła się już XXVIII edycja Targów Edukacyjnych – wydarzenia współorganizowanego przez samorząd województwa oraz Grupę MTP.

– Cieszę się, że targi są tak licznie odwiedzane przez młodych ludzi, ale też osoby, które chcą promować swoje placówki i nowoczesne metody kształcenia. Taka wymiana myśli jest niezwykle cenna – mówił podczas otwarcia targów marszałek Marek Woźniak. – Dla samorządowców edukacja jest priorytetem. Od dobrej edukacji zależy przyszłość i prawidłowy rozwój naszego kraju oraz regionu. To, jakimi kadrami będziemy dysponować, wynika z poziomu wykształcenia absolwentów. Tylko osoby posiadające określone kompetencje będą w stanie poprowadzić najistotniejsze projekty.

Tegorocznej edycji imprezy towarzyszyło hasło „Moc edukacji – spotkanie wie-

FOT. ARTUR BOJNSKI

Stoiska przygotowane przez podległe samorządowi województwa jednostki cieszyły się dużym zainteresowaniem odwiedzających targi.

dzy i pasji”. Miało ono – jak podkreślała Paulina Stochniałek z zarządu województwa – odzwierciedlać potrzebę znalezienia współcześnie takich metod edukacyjnych, które zaangażują młode osoby i jednocześnie pozwolą im odkrywać swoje pasje oraz rozwijać talenty. Jej zdaniem takie podejście zakłada też otwarcie się na nowe technologie oraz sztuczną inteligencję.

W programie targów znalazły się konferencje, webi-

naria, szkolenia e-learningowe, panele dyskusyjne dla nauczycieli, uczniów i rodziców oraz przede wszystkim prezentacja oferty placówek oświatowych nie tylko z Poznania, ale też z całej Polski i z zagranicy.

Wśród wystawców wyróżniały się (wyglądem, a także zajmowaną powierzchnią) stoiska przygotowane przez Urząd Marszałkowski oraz podległe samorządowi województwa placówki oświatowe

i zajmujące się czy to wspieraniem edukacji, czy też promowaniem kształcenia zawodowego.

Z wydarzeń towarzyszących targom należy wymienić finał samorządowego konkursu „Polacy w świecie znani z działalności publicznej, misyjnej, naukowej, artystycznej i sportowej”. Tym razem nagrodzono autorów prac nawiązujących do 20. rocznicy przystąpienia Polski do UE.

Naukowcy dla planety

Młodzi naukowcy, wyróżnieni w konkursie „Wielkopolska dla Planety 2030”, gościli w Urzędzie Marszałkowskim w Poznaniu.

Spotkali się tam z nimi 14 marca marszałek Marek Woźniak i członek zarządu województwa Jacek Bogusławski. Siedmioro przedstawicieli Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Uniwersytetu Przyrodniczego, Politechniki Poznańskiej (listę ich nazwisk oraz tematy nagrodzonych prac przedstawiliśmy w poprzednim wydaniu; są one też dostępne na www.umww.pl) to pierwsi laureaci zmienionej formuły konkursu.

Wcześniej funkcjonował on pod nazwą „i-Wielkopolska – Innowacyjni dla Wielkopolski”. Obecnie w konkursie

nagradzani są (atrakcyjnymi wyjazdami studyjnymi do Singapuru i na Borneo) nie tylko przedsiębiorcy stosujący nowatorskie rozwiązania, ale też doktorzy i doktoranci. Chodzi o docenienie roli nauki we współpracy z biznesem w kontekście działań proklimatycznych.

– Dzisiejsze spotkanie cieszy szczególnie, bo rzadko mamy możliwość spotkać się z młodymi pracownikami nauki. To dla nas szansa, żeby się czegoś dowiedzieć – mówił podczas spotkania w UMWW marszałek Marek Woźniak. – W ramach nagrody chcemy państwu zaoferować przygodę zagraniczną, która będzie okazją do tego, żeby spotkać się z ludźmi z innych krajów i wymienić poglądy.

ABO

FOT. ARCHIWUM UMWW

Spotkanie z laureatami konkursu odbyło się w UMWW.

Doradzi ministrowi

Wicemarszałek Krzysztof Grabowski został doradcą ministra obrony narodowej do spraw współpracy z samorządem terytorialnym.

W połowie marca Władysław Kosiniak-Kamysz, wicepremier i szef MON, powołał zespół doradców. Tworzą go m.in. przedstawiciele samorządu terytorialnego oraz jednostek pomocniczych z terenów, na których znajdują się jednostki wojskowe. W Wielkopolsce to np. lotnisko w Krzesinach, poligon w Biedrusku czy baza wojsk amerykańskich w Powidzu.

Celem działalności zespołu będzie m.in.: analiza

FOT. ARCHIWUM UMWW

Krzysztof Grabowski i Władysław Kosiniak-Kamysz.

problemów i potrzeb lokalnych społeczności w związku z obecnością wojska, kształtowanie propozycji w zakresie poprawy bezpieczeństwa, obronności i zarządzania kryzysowego.

RAK

W stronę kosmosu

8 marca w Urzędzie Marszałkowskim w Poznaniu odbyło się spotkanie przedstawicieli sektora kosmicznego w Wielkopolsce.

Wśród gości znaleźli się reprezentanci firm, uczelni i jednostek naukowo-badawczych, związanych z tą branżą, tj. Bit By Bit Sp. z o.o., DGA S.A., Instytutu Obserwatorium Astronomicznego UAM w Poznaniu, ITTI Sp. z o.o., LunAres Research Station, Obserwatorium Astrogeodynamicznego Centrum

Badań Kosmicznych PAN, Politechniki Poznańskiej, Poznańskiego Centrum Superkomputerowo-Sieciowego oraz Sieci Badawczej Łukasiewicz – Poznańskiego Instytutu Technologicznego.

Otwierając debatę, Jacek Bogusławski z zarządu województwa podkreślił znaczenie sektora kosmicznego jako obszaru innowacji, który w najbliższych latach będzie odgrywał główną rolę w tworzeniu nowoczesnego modelu wielkopolskiej gospodarki.

RAK

Jak bogata jest kultura

18 marca wyremontowany niedawno Teatr Wielki w Poznaniu był miejscem wręczenia corocznych nagród i stypendiów marszałka w dziedzinie kultury.

W tym roku samorząd województwa wskazał 12 laureatów nagród i 44 stypendystów. Na teatralnej scenie gratulacje złożyli im marszałek Marek Woźniak i przewodnicząca sejmikowej Komisji Kultury Ewa Panowicz. Artystycznym akcentem wieczoru był natomiast występ zespołu LemON z Igorem Herbutem.

– Dziś jest taki moment, kiedy można z bliska zobaczyć i usłyszeć, jak bogata jest kultura w Wielkopolsce, jak wiele pomysłów i ciekawych projektów przygotowują nasi stypendyści i jak wielu mamy zasłużonych oraz godnych uhonorowania ludzi kultury – mówił podczas uroczystości Marek Woźniak. Marszałek podkreślał też coraz istotniejsze miejsce, jakie zajmuje kultura w wydatkach budżetu województwa. Już prawie 200 mln zł rocznie regionalny samorząd przekazuje na wsparcie podległych teatrów i muzeów, jest też partnerem i mecenasem wielu projektów, wspiera lokalne samorządy w realizacji zadań w dziedzinie kultury.

FOT. ARCHIWUM UMWW

Uroczystość odbyła się w Teatrze Wielkim w Poznaniu, który przeszedł niedawno gruntowny remont zaplecza scenicznego.

Przypomnijmy, że marszałkowskie nagrody są przyznawane osobom, które wyróżniają się w regionie swoją działalnością kulturalną (twórcom, animatorom, popularyzatorom). Z kolei stypendia to wsparcie dla tych, którzy chcą rozwijać kon-

kretnie projekty i doskonalić warsztat twórczy. W tegorocznym budżecie na nagrody przeznaczono 200 tys. zł, a na stypendia 400 tys. zł.

Pełną listę nagrodzonych i stypendystów można znaleźć na stronie internetowej www.umww.pl.

ABO

Dialog o uzbrojeniu

22 marca w Urzędzie Marszałkowskim w Poznaniu odbyło się kolejne posiedzenie plenarne Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego.

WRDS to gremium, które umożliwia skuteczną współpracę między różnymi środowiskami, reprezentującymi samorządowców, pracodawców i pracowników.

Podczas spotkania omówiono m.in. obecną sytuację wielkopolskich firm, wchodzących w skład Polskiej Grupy Zbrojeniowej: WZM S.A., WSK PZL-Kalisz S.A. oraz H. Cegielski-Poznań S.A. To sprawa ważna dla naszego regionu, zwłaszcza w kontekście agresji Rosji w Ukrainie.

– Kluczowa jest dla nas kwestia budowy wielkopolskiego potencjału produkcyjnego, niezależnie od planowanych zakupów sprzętu wojskowego – podkreślił marszałek Marek Woźniak, przewodniczący WRDS.

Rada przyjęła stanowisko skierowane do rządu w sprawie sytuacji w wielkopolskich zakładach należących do Polskiej Grupy Zbrojeniowej, z apelem o rozwijanie mocy produkcyjnych i określenie jasnej perspektywy w sprawie produkcji uzbrojenia dla polskiej armii.

RAK

SEJMIKOWE PYTANIA

PRZEDSTAWIAMY TEMATY, KTÓRE RADNI PORUSZALI W INTERPELACJACH I ZAPYTANIACH PODCZAS LXIII SESJI SEJMIKU ORAZ W OKRESIE MIĘDZYSESYJNYM.

Adam Bogrycewicz (PiS) w swoim wystąpieniu pytał o wsparcie samorządu dla ochotniczych straży pożarnych w regionie. Wniósł o informacje na temat sposobu przydzielania wyposażenia dla poszczególnych jednostek w ramach prowadzonego przez województwo programu. Zwrócił też uwagę na potrzeby sprzętowe OSP z Nowej Wsi w gminie Trzcianka.

Marek Sowa (PiS) wystosował zapytanie dotyczące realizacji projektu rewitalizacji linii nr 360 na odcinku Gostyń – Kąkolewo, zgłoszonego do rządowego programu „Kolej+”. Radny prosił o informacje dotyczące harmonogramu prac w ramach umowy podpisanej na wykonanie tej inwestycji w systemie „projektuj i buduj”.

Mirosława Rutkowska-Krupka (PO) interpelowała w kwestii podjęcia naprawy odcinka DW 188 z Błękwiu do Krajenki. Sygnalizowała też potrzebę wyrównania DW 133 w powiecie międzychodzkiem. Przekazała ponadto podziękowania samorządowców za prace wykonane przy drodze w miejscowości Czajcze oraz za sprzęt przekazany dla szpitala w Czarnkowie.

Łukasz Grabowski (PiS) skierował do marszałka zapytanie dotyczące przypadającego w 2025 roku 1000-lecia koronacji Bolesława Chrobrego na króla Polski. Wskazując na związku tego wydarzenia z Wielkopolską, pytał o zaangażowanie samorządu województwa oraz podległych mu instytucji kultury w planowane obchody.

Jerzy Lechnerowski (niezrzeszony) w swoim zapytaniu poruszył kwestię terminów realizacji zadań w ramach modernizacji DW 431 na odcinku Mosina – Kórnik. Zwrócił uwagę zwłaszcza na zakończenie budowy drogi ze ścieżką rowerową w miejscowościach Świątniki i Mieczewo, a także budowę ronda w Mosinie.

Zofia Itman (PiS) podjęła sprawę ewentualnej budowy elektrowni atomowej w Koninie-Pątnowie. Radna pytała o stanowisko władz województwa co do takiej inwestycji, a także apelowała o podjęcie odpowiednich działań, jeżeli realizacja takiego przedsięwzięcia miałaby stanąć pod znakiem zapytania.

Agnieszka Grzechowiak (Nowa Lewica) złożyła interpelację w sprawie budowy chodnika oraz wyznaczenia przejścia dla pieszych w miejscowości Lewice przy DW 160. Wskazała na potrzebę poprawy bezpieczeństwa zwłaszcza dzieci i młodzieży przemierzających się na przystanek autobusowy.

Marzena Wodzińska (PO) w swoim pisemnym zapytaniu poprosiła o udostępnienie przez Urząd Marszałkowski raportów emisji gazów i pyłów do atmosfery, związanych z działalnością prowadzoną przez spółkę Kremulus z Kalisza.

ABO

Dla kogo granty?

Sejmik przyznał 25 marca kolejne dotacje dla samorządów i innych partnerów, dzieląc m.in. pieniądze z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

FOT. ARTUR BOIŃSKI

25 marca podczas sesji sejmiku radni zadecydowali m.in. komu i na co przyznać w Wielkopolsce środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Podczas sesji sejmiku radni zadecydowali, komu i na co przyznać w Wielkopolsce środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Sposób podziału przypadających dla naszego regionu pieniędzy z PFRON (łącznie to ponad 39 mln zł na 2024 r.) określono w uchwale przyjętej 25 marca, którą wcześniej pozytywnie zaopiniowali radni z komisji rodziny i budżetowej.

Wspomniane fundusze będą wydane na: prace budowlane przystosowujące obiekty do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (483 tys. zł), dofinansowanie bieżącej działalności dziesięciu funkcjonujących w Wielkopolsce zakładów aktywności zawodowej

(niemal 27 mln zł) oraz na wsparcie dla organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych (12 mln zł). Przypominamy, że wielkopolskie ZAZ-y funkcjonują w: Gołaszewie, Koźminie Wlkp., Książenicach, Leonowie, Pile, Posadzie, Słupcy, Swobodzie i w Żerkowie.

To niejedyna pomoc dla samorządów, o której przyznaniu zadecydowali radni.

W ramach programu „Kultura w drodze” gminy i powiaty z całej Wielkopolski (łącznie 37 beneficjentów) otrzymają wsparcie na zorganizowanie spektakli lub koncertów, przygotowanych przez samorządowe instytucje kultury. Dzięki 500 tys. zł dotacji z regionalnego budżetu muzycy z Filhar-

monii Poznańskiej zagrają np. w Zaniemyślu, Rychtalu i Czarnkowie, artyści z Teatru Wielkiego zagospodzą m.in. w Komornikach, Słupcy i Gołańczy, a Polski Teatr Tańca wystąpi np. w Opalenicy, Mosinie i Obornikach.

Ponadto pieniądze z samorządu województwa umożliwią dalsze treningi młodych adeptów olimpijskiej dyscypliny judo. Otóż radni zgodzili się przekazać miastu Poznań kwotę 2 mln zł na budowę nowego obiektu „Akademii Judo”, który powstanie przy Zespole Szkół nr 8 w Poznaniu.

– Poznań rozpoczyna budowę nowej pływalni przy ul. Taborowej, gdzie obecnie trenuje około 1600 młodych judoków, w tym 150 osób z niepełnosprawnościami.

Klub musi opuścić halę, nie wróci już w to miejsce, ale zabiega o brakujące 2 mln zł, by partycypować w budowie obiektu przy Zespole Szkół nr 8. Zbiórka publiczna przyniosła kilkadziesiąt tysięcy złotych, banki odmówiły „Akademii Judo” kredytu, stąd nasza decyzja, by pomóc młodym zawodnikom, trenerom i całej społeczności skupionej wokół tej dyscypliny sportu – stwierdził podczas sesji sejmiku marszałek Marek Woźniak, odpowiadając radnemu Adamowi Bogrycewiczowi na pytanie, dlaczego województwo dokłada się do takiej budowy.

Inwestycja poznańskiego samorządu uzyskała pozytywną opinię ministerstwa sportu, wpisując się w założenia programu „Olimpia”. RAK

Sejmik o regionalnym transporcie lotniczym

Rośnie zainteresowanie Wielkopolan lataniem.

Rok 2023 był rekordowy dla poznańskiego lotniska pod względem liczby obsłużonych pasażerów. Informowaliśmy już o tym na naszych łamach. Teraz te dane znalazły potwierdzenie także w „Informacji o regionalnym transporcie lotniczym w Wielkopolsce w 2023 roku”, którą podczas swoich marcowych prac radni województwa rozpatrywali na posiedzeniach branżowych komisji i na sesji sejmiku.

Województwo wielkopolskie jest jednym z trzech udziałowców spółki Port Lotniczy Poznań-Ławica. Tym bardziej więc samorządowców ucieszyły wyniki lotniska za poprzedni rok.

FOT. ARTUR BOIŃSKI

Rok 2023 był wyjątkowo korzystny dla regionalnego transportu lotniczego.

Rekordowe w historii prawie 1,8 mln obsłużonych podróży oznacza wzrost o niemal 24 procent w porównaniu do roku 2022. I choć nie brakowało problemów (choćby związanych z ge-

nerującymi wysokimi kosztami roszczeniami wynikającymi ze strefy ograniczonego użytkowania), wstępne szacunki mówią o zamknięciu przez spółkę roku 2023 zyskiem w wysokości 19,5 mln zł.

Te środki z pewnością się przydadzą, patrząc choćby na zaplanowane na kolejne lata inwestycje, których wartość oszacowano na ponad 140 mln zł. Wśród nich można wymienić: modernizację dróg kołowania i płyt postojowych, przebudowę centralnej strefy kontroli bezpieczeństwa w terminalu oraz zakup do niej nowych urządzeń, stworzenie kilkunastu dodatkowych stanowisk odpraw biletowo-bagażowych. Jest też w tych planach ciekawostka proekologiczna: instalacja elektrolizera do produkcji zielonego wodoru z wykorzystaniem farmy fotowoltaicznej wraz z infrastrukturą magazynowania i dystrybucji energii.

ABO

Plan na zagranicę

Współpraca międzynarodowa województwa pod znakiem ważnych rocznic.

Jakie będą priorytety działań naszego regionu na arenie międzynarodowej w najbliższych miesiącach? Ich zarys wskazuje „Plan współpracy województwa wielkopolskiego z zagranicą w 2024 roku”. Dokument był rozpatrywany przez radnych podczas marcowej sesji sejmiku (a wcześniej na posiedzeniu Komisji Strategii Rozwoju Regionalnego i Współpracy Międzynarodowej). Równocześnie rajcy zapoznali się ze sprawozdaniem dotyczącym zagranicznej aktywności województwa w roku 2023.

W podsumowaniu minionych miesięcy zwrócono uwagę, że ogromny wpływ na działania samorządu województwa w obszarze współpracy międzynarodowej miała sytuacja związana z rosyjską agresją na Ukrainę i jej konsekwencjami. Wielokierunkowa aktywność w tym obszarze jest przewidziana również na najbliższy czas, jednak największe znaczenie dla zaplanowanych przedsięwzięć będą mieć przypadające w 2024 roku rocznice.

Najważniejsza z nich to oczywiście 20 lat polskiej obecności w Unii Europejskiej. Jak podkreślono w przyjętym dokumencie, będzie to dobra okazja, by przez podejmowane aktywności „podsumować korzyści płynące dla naszego regionu z członkostwa w UE oraz omówić wyzwania stojące przed wspólną polityką europejską, również w gronie regionów partnerskich naszego województwa”. Z tej okazji stworzono specjalne okolicznościowe logo (prezentujemy je także w tym wydaniu „Monitora”), które będzie przypominać o tej ważnej rocznicy przy różnych okazjach.

W trakcie różnorodnych wydarzeń będzie też akcentowana pozycja Polski i Wielkopolski w Europie. Jedną z okazji ku temu będzie choćby majowa konferencja Impact'24 w Poznaniu, gromadząca tysiące znamienitych gości ze świata, na czele z Michelle Obamą. W trakcie tego wydarzenia pojawi się specjalne stoisko promujące nasze województwo.

FOT. ARTUR BOIŃSKI

Siedziba Biura Informacyjnego Województwa Wielkopolskiego w Brukseli – współdzielona z partnerami z Niemiec, Francji i Włoch – to jeden z symboli współpracy zagranicznej naszego regionu.

Wszystko to powinno się dobrze wpisywać w kontekst zbliżającej się polskiej prezydencji w UE, którą nasz kraj obejmie po raz drugi w historii w 2025 roku.

Nie mniej ważna w kontekście podejmowanych działań powinna być też inna rocznica związana z Brukselą. W 2024 roku przypada

bowiem również jubileusz 30-lecia funkcjonowania Europejskiego Komitetu Regionów. W tym unijnym organie, zrzeszającym samorządowców z państw członkowskich, Wielkopolska była obecna już w okresie przedakcesyjnym. Najistotniejszy jednak rozwój aktywności na tym forum notowany jest w ostatnich kilkunastu latach. Przypomnijmy, że od 2008 roku nieprzerwanie marszałek Marek Woźniak jest przewodniczącym polskiej delegacji do KR, wiceprzewodniczącym komitetu i członkiem jego prezydium. ABO

ZARZĄD ODPOWIADA

PRZEDSTAWIAMY WYCIĄG Z ODPOWIEDZI UDZIELONYCH NA WCZEŚNIEJSZE INTERPELACJE I ZAPYTANIA RADNYCH.

Wicemarszałek Wojciech Jankowiak

– odpisał Markowi Sowie w sprawie wprowadzenia ulgi z Kartą Dużej Rodziny na przewóz rowerów w pociągach Kolei Wielkopolskich i Polregio. Wskazał, że – zgodnie z założeniami przyjętymi w lutym na posiedzeniu Komisji Planowania Przestrzennego i Infrastruktury Technicznej – Departament Transportu UMWW zlecił ww. operatorom wdrożenie przedmiotowej ulgi od czerwca 2024 r. Wspomniany termin jest zależny od gotowości Kolei Wielkopolskich do uruchomienia modułu rezerwacji miejsc. Spółka została zobowiązana do potwierdzenia swojej gotowości najpóźniej do 10 maja. Cena biletu ulgowego będzie wynosiła 4 złote, zgodnie ze wskazaniem członków ww. komisji. – przekazał Andrzejowi Plichcie, że zmiana godziny odjazdu pociągu z Ostrowa Wlkp. do Łodzi na 15.00-15.20 wiązałaby się z około 30-minutowym postojem w Ostrowie Wlkp. oraz dodatkowymi kilkuminutowymi wydłużeniami czasów postoju na kolejnych stacjach w związku z konfliktami tras z pociągami PKP IC oraz Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej. W tej sprawie podczas prac nad rozkładem jazdy 2023/2024 nie zgłoszono żadnych wniosków dotyczących kursowania pociągu nr 71520 i nie pojawiły się żadne wnioski pasażerów zaraz po wdrożeniu rozkładu jazdy, tj. po 10 grudnia 2023 r. Wniosek zostanie jeszcze poddany analizie i przedstawiony podczas uzgodnień na kolejną edycję rozkładu 2024/2025.

Wicemarszałek Krzysztof Grabowski

– poinformował Przemysława Ajchlera, że 29 lutego odbyło się posiedzenie Wielkopolskiej Rady Rolniczej, którego celem było omówienie licznych protestów rolników związanych z trudną sytuacją w rolnictwie, spowodowaną przede wszystkim brakiem opłacalności w produkcji roślinnej, a także zwierzęcej. Przyjęto stanowisko, w którym zamieszczono takie postulaty jak m.in.: odejście od Europejskiego Zielonego Ładu, ograniczenie napływu towarów z Ukrainy na rynek polski oraz pełna kontrola tranzytu na inne rynki UE czy zmniejszenie biurokracji w rolnictwie. Stanowisko zostało przesłane do rządu za pośrednictwem ministra rolnictwa i rozwoju wsi.

Członek zarządu województwa Paulina Stochniałek

– przekazała Adamowi Bogrycewiczowi, że w celu umożliwienia dostępu do drogi publicznej mieszkańcom bloku nuczycielskiego przy ul. Kościuszkowców 2b w Starej Łubiance uchwałą sejmiku z 26 lutego 2024 r. wprowadzono do budżetu zadanie pn. „Opracowanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej w zakresie wykonania niezbędnych prac umożliwiających dostęp do drogi publicznej właścicieli działek nr 589, 1/8 i 1/7”. Opracowanie dokumentacji pozwoli na określenie kosztów inwestycji. Do czasu realizacji inwestycji możliwość korzystania z przedmiotowej nieruchomości w dotychczasowy sposób będzie regulować umowa, której wzór jest w trakcie opracowania.

– odpowiedziała Łukaszowi Grabowskiemu w sprawie rozstrzygnięcia odwołania od decyzji administracyjnej w zakresie zwrotu dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem i dotacji pobranej w nadmiernej wysokości przez Polski Instytut Badań i Innowacji Sp. z o.o. Poinformowała, że 30 maja 2023 r. spółka złożyła odwołanie od wskazanej powyżej decyzji oraz wniosek o stwierdzenie jej nieważności. Zgodnie z KPA oba dokumenty, za pośrednictwem Departamentu Zdrowia UMWW, zostały w terminie przekazane do rozpatrzenia przed Samorządowym Kolegium Odwoławczym w Poznaniu. Do dnia sformułowania niniejszej odpowiedzi UMWW nie otrzymał żadnego rozstrzygnięcia SKO. Ponadto poinformowała radnego, że obecnie kierownictwo Departamentu Zdrowia UMWW nie zasiada w radach nadzorczych spółek, których właścicielem jest województwo.

Członek zarządu województwa Jacek Bogusławski

– odpisał Adamowi Bogrycewiczowi, że zagadnienia poruszone w interpelacji w sprawie niebezpieczeństw wynikających ze stale rosnącej populacji wilka w Wielkopolsce znajdują się we właściwości Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu, który dysponuje niezbędnymi danymi dotyczącymi konfliktów człowieka z tym zwierzęciem. Na podstawie dostępnej literatury uznaje się, że przypadkowe spotkania z dzikimi, zdrowymi wilkami nie stanowią żadnego zagrożenia dla człowieka, w związku z czym obecnie nie ma potrzeby wprowadzania regulacji liczebności tych drapieżników w województwie wielkopolskim. W celu zmniejszenia prawdopodobieństwa wyboru dróg dyspersji przez obszary zabudowane należy chronić i odtwarzać korytarze ekologiczne pozwalające na bezpieczne przemieszczanie się dzikich zwierząt z dala od ludzi.

Dyrektor Departamentu Kultury UMWW Włodzimierz Mazurkiewicz

– odpowiadając w imieniu marszałka województwa na zapytanie Zofii Itman w sprawie możliwości sfinansowania remontu zabytkowego autobusu, przekazała informacje dotyczące naboru wniosków na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych lub znajdujących się na terenie województwa wielkopolskiego.

ABO

RADNI W TEATRZE, KTÓRY ZMIENIŁ PATRONA

FOT. PIOTR RATAJCZAK

Sejmikowa Komisja Kultury spotkała się 12 marca w Teatrze Nowym w Poznaniu, by obejrzeć efekty zakończonej w styczniu przebudowy części budynku od strony Zaułka Krystyny Feldman. Sfinansowane przez samorząd województwa prace, warte 8 mln zł, objęły m.in. zabezpieczenie terenu i obiektu przed postępującym w ostatnich latach osuwaniem się podłoża, gruntowną modernizację schodów oraz wejść na Scenę Nową i Trzecią Scenę, zakup nowoczesnego wyposażenia czy utworzenie estetycznego foyer, połączonego z kawiarenką.

Teatr, w którym obradowali radni, od 16 marca decyzją sejmiku ma nowego patrona. Tadeusza Łomnickiego (którego imię od teraz nosi duża scena tej placówki) zastąpiła Izabella Cywińska, zmarła niedawno reżyserka i wieloletnia dyrektorka teatru. Podczas uroczystości, która odbyła się 25 marca z udziałem m.in. marszałka Marka Woźniaka, symbolicznie odsłonięto tymczasową tablicę upamiętniającą patronkę instytucji. RAK, ABO

FOT. ARTUR BOIŃSKI

Debata o biznesie

„Praca organiczna a przedsiębiorstwa i samorządy” – to temat debaty publicznej, zorganizowanej 20 marca przez Unię Wielkopolan oraz Wydział Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM.

W wydarzeniu odbywającym się na poznańskim kampusie Morasko wzięli udział przedstawiciele samorządów, świata nauki i regionalni przedsiębiorcy.

Paneliści na podstawie własnych doświadczeń opowiedzieli o roli biznesu w rozwoju regionu. Podczas dwóch debat poruszono też kwestie etyki korporacji, spełnianych przez nie założeń społecznych, wspierania edukacji oraz administracji publicznej.

– Wielkopolska to region, który sprzyja kultywowaniu pewnych wartości, takich jak np. punktualność. Pilnujemy też odpowiedzialności za słowo: za to, co się deklaruje i co jest w rzeczywistości realizowane. Staramy się być zawsze wiarygodni w tym, co robimy – mówił podczas spotkania marszałek Marek Woźniak.

Debata, dofinansowana m.in. z budżetu województwa, odbyła się w ramach XIII Dni Pracy Organicznej. RAK

Podsumowali sport w regionie

Jakie działania w kończącej się kadencji podejmował samorząd województwa w dziedzinie kultury fizycznej?

Obszerny „Raport o stanie sportu w województwie wielkopolskim” (można się z nim zapoznać na www.umww.pl) był przyczynkiem do podsumowania działań samorządu województwa w tej dziedzinie w mijającej kadencji. 21 marca w sali sesyjnej UMWW rozmawiali na ten temat samorządowcy, działacze, trenerzy, zawodnicy, dziennikarze zajmujący się na co dzień kulturą fizyczną.

– Ostatnie pięć lat to systematyczny wzrost nakładów na sport i turystykę z naszej strony. Tegoroczny budżet na ten dział jest rekordowy w historii i wynosi ponad 22,5 miliona złotych – poinformował marszałek Marek Woźniak. A Jacek Bogusławski z zarządu województwa uzupełnił: – W ciągu całej kadencji, od 2018 roku samorząd województwa przeznaczył ze swojego budżetu na ten cel ponad 86 milionów złotych.

– Tak jak kiedyś byliśmy krajowym liderem w budowie „orlików”, których powstało u nas ponad 300, tak

Raport o wielkopolskim sporcie i działaniach samorządu województwa w tej dziedzinie zaprezentowano podczas spotkania w UMWW.

obecnie możemy pochwalić się już ponad 300 zrealizowanymi inwestycjami we własnym programie „Szatnia na medal” – przytaczał statystyki Marek Woźniak.

Wspomniany program to tylko jedno z samorządowych przedsięwzięć w oma-

wianej dziedzinie. Wspomagany jest również rozwój infrastruktury lekkoatletycznej, organizowane są cykle imprez masowych (biegowych, pływackich, rozgrywek na wspomnianych „orlikach”). Wzorcowy w skali kraju jest wielkopolski system wspar-

cia szkolenia i współzawodnictwa młodych zawodników.

Do systemowych form wsparcia należy też zaliczyć coroczne stypendia dla młodych sportowców czy nagrody dla zawodników zwyciężających w rywalizacji międzynarodowej. Od kilku lat

funkcjonuje też samorządowe stypendium olimpijskie. Ma ono zachęcić najlepszych zawodników do reprezentowania na igrzyskach barw klubów z regionu. I daje to dobre rezultaty. Trzy dni przed wspomnianą prezentacją sportowego raportu w UMWW z rąk Jacka Bogusławskiego stypendium olimpijskie odebrał Paweł Fajdek, lekkoatleta specjalizujący się w rzucie młotem, od niedawna „przetrasferowany” do poznańskiego AZS, pod trenerskie skrzydła Szymona Ziółkowskiego – jedynego jak dotąd wielkopolskiego złotego medalisty olimpijskiego.

Obecnie takich stypendystów samorządu województwa jest już kilkunastu.

– Nasze systemowe wsparcie dla sportowców przynosi efekty. Cieszę się, że podczas paryskiej olimpiady Wielkopolskę będzie reprezentować tak silna ekipa. Za wszystkich trzymamy kciuki i liczymy na emocje na najwyższym, sportowym poziomie – podkreśla marszałek Marek Woźniak. ABO

Historyk patronem ronda w Łeknie

Nowe rondo w Łeknie koło Wągrowca otrzymało patrona.

22 marca nowe rondo w Łeknie koło Wągrowca otrzymało imię prof. Andrzeja Marka Wyrwy, zmarłego półtora roku temu wybitnego historyka i archeologa, wieloletniego dyrektora samorządowego muzeum na Lednicy.

Inwestycja zrealizowana przez Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu kosztowała samorząd województwa ponad 7 mln zł. Nowe rondo przy trasie wojewódzkiej nr 251 ma znacząco poprawić bezpieczeństwo kierowców, rowerzystów i pieszych, zastępując dotychczasowe rozwiązania komunikacyjne.

Skąd pomysł na upamiętnienie tutaj prof. Andrzeja

Marka Wyrwy? Otóż dzięki wieloletniej pracy naukowca ocalono od zapomnienia XII-wieczny klasztor cystersów w Łeknie. Dlatego samorządowcy i drogowcy (z wicemarszałkiem Wojciechem Jankowiakiem i dyrektorem WZDW Pawłem Katarzyńskim na czele) postanowili uhonorować jego zasługi. Goście mogli obejrzeć okolicznościowe pamiątki, przypomnieć sobie życiorys patrona, podsumować jego dokonania.

W okolicznościowym spotkaniu wzięli też udział poseł RP Krzysztof Paszyk, wicewojewoda Jarosław Maciejewski oraz Katarzyna Czyż, córka prof. Wyrwy wraz z dziećmi. RAK

Po modlitwie – nagrody

Wielkopolscy sołtysi 16 marca pielgrzymowali do Kalisza, a najlepsi z nich zostali nagrodzeni przez samorząd województwa.

Ponad 700 przedstawicieli tego środowiska wzięło udział w VIII Pielgrzymce Sołtysów do Sanktuarium Świętego Józefa w Kaliszu. Spotkanie tradycyjnie rozpoczęła msza św. odprawiona w ich intencji w kaliskiej świątyni.

Po modlitwie uroczystości przeniosły się do hali widowiskowo-sportowej przy Szkole Podstawowej w Stawiszynie. 74 wyróżniającym się sołtysom odznakę honorową „Za zasługi dla województwa wielkopolskiego” wręczyli wicemarszałek Krzysztof Grabowski i sejmikowy radny Andrzej Pichet.

Podczas spotkania ogłoszono też wyniki etapu wo-

jewódzkiego konkursu „Fundusz Sołecki – najlepsza inicjatywa”. Na szczeblu krajowym reprezentować nas będzie zwycięskie sołectwo Brenno, z gminy Wijewo w powiecie leszczyńskim (projekt „Zagospodarowanie przestrzeni publicznej nad Jeziorem Breńskim poprzez przebudowę ciągu komunikacyjnego na odcinek toru rolkowego wraz z elementami małej architektury”). Drugie miejsce zajęło sołectwo Łuszkowo, z gminy Krzywiń w powiecie kościańskim (projekt „Międzypokoleniowa altana spotkań mieszkańców Łuszkowa”). Natomiast trzecie miejsce przypadło sołectwu Szalonka, z gminy Łęka Opatowska w powiecie kępińskim (projekt „Remont i modernizacja Sali OSP w Szaloncu wraz z zaopieczaniem kuchennym”). ABO

Świętowanie rozpoczęła uroczysta msza święta w Sanktuarium Świętego Józefa w Kaliszu.

Pomagają zwierzętom

Laureatów konkursu nagrodzono 2 kwietnia w UMWW.

2 kwietnia w Poznaniu poznaliśmy laureatów samorządowego konkursu „Wielkopolski Przyjaciel Zwierząt”.

Bezinteresownie ratują koty i psy, dając im dach nad głową, lecząc i poświęcając swój czas. To właśnie osoby i instytucje wyróżniające się w takiej działalności nagrodzono podczas spotkania w UMWW, gdy ogłoszono wyniki konkursu „Wielkopolski Przyjaciel Zwierząt”.

– Chciałbym, aby naszej inicjatywie towarzyszyła powszechna świadomość, że zwierzęta to nie zabawki. One też odczuwają, mają pozytywne i negatywne emocje. Jeśli chodzi o ich prawa, jesteśmy w lepszym miejscu niż kilka lat wcześniej, ale nadal nie wystarczającym. Dlatego państwa zaangażowanie to dowód wielkiego serca, za które dziękuję – stwierdził

marszałek Marek Woźniak, który wraz z Jackiem Bogusławskim z zarządu województwa wręczył laureatom specjalne statuetki.

Zwyciężyły Iwona Kostrzewa-Lewińska (kategoria: osoba fizyczna) oraz Stowarzyszenie Cztery Łapki (osoby prawne i jednostki organizacyjne). Z kolei wśród osób wyróżnionych znalazły się: Paulina Jelińska, Izabella Jaskała-Sydor i Agnieszka Wolska. Laureaci otrzymali nagrodę w wysokości 4 tys. zł, a wyróżnieni – po 2 tys. zł.

Iwona Kostrzewa-Lewińska od ponad 10 lat udziela się w Chodzieży, pomagając zwierzętom, edukując młodzież, dbając wraz z mężem o najbliższe otoczenie. Stowarzyszenie Cztery Łapki prowadzi natomiast wolontariat w gminnym schronisku dla zwierząt w Środzie Wilkp. RAK

Młodzież z nagrodami

Prace przygotowane przez uczniów z wielkopolskich szkół doceniono w międzynarodowym konkursie pn. „Nagroda Młodzieżowa 2024 – Wolność”.

Zdalne posiedzenie komisji ds. oceny prac nadesłanych do tegorocznej edycji przedsięwzięcia odbyło się 15 marca. Jak się okazało, nasza młodzież odniosła duży sukces!

Nagrodę główną za pierwsze miejsce, pamiątkowy medal i nagrodę finansową za film pt.: „Myśli są wolne... Ludzie nie zawsze... Droga ku wolności” otrzymało 4 uczniów z Zespołu Szkół Gastronomicznych w Pile. Drugie miejsce i nagrodę za film i grę puzzle pt. „Mamy wybór. Jesteśmy wolni” przyznano 9 uczennicom z Zespołu Szkół nr 3 im. Jana Pawła II w Krotoszynie.

Pozostałe nagrody, w tym ex aequo za pierwsze i drugie miejsce, zdobyły prace przygotowane przez młodzież z Emilii Romanii (Włochy), Hesji (Niemcy) i Nowej Akwitanii (Francja). RAK

Siedziba za trzy lata

Dzięki samorządowej inwestycji Muzeum Okręgowe w Lesznie znajdzie dobrą przestrzeń do ekspozycji swoich zbiorów w budynku dawnej octowni.

Planach inwestycyjnych dotyczących Muzeum Okręgowego w Lesznie mówiono podczas spotkania z udziałem marszałka Marka Woźniaka i radnych sejmiku, które odbyło się w tej podległej samorządowi województwa placówce 27 marca.

Ponieważ dotychczasowe warunki lokalowe leszczyńskiego muzeum od lat nie dawały możliwości odpowiedniej prezentacji zbiorów ani perspektyw rozwoju placówki, w październiku 2021 roku samorząd województwa nabył nieruchomość po dawnej Leszczyńskiej Fabryce Octu. Od początku chciano ją przeznaczyć na nową siedzibę kulturalnej instytucji.

– Zdecydowaliśmy się na zakup dawnej octowni, zdając sobie sprawę, że to jest ogromna szansa na stworzenie godnego miejsca dla mu-

Marszałek Marek Woźniak i dyrektor Kamila Szymańska przy zakupionym dla muzeum za 60 tys. zł portrecie Stanisława Leszczyńskiego, odsłoniętym uroczysto po wykonaniu drobnych zabiegów w pracowni konserwatorskiej.

zeum, a z drugiej strony uratowanie obiektu, który jest bardzo dobrze zlokalizowany w mieście i ma ciekawą historię, sięgającą końca XIX wieku – mówi marszałek Marek Woźniak.

W 2023 roku rozstrzygnięto konkurs urbanistyczno-architektoniczny na przygotowanie koncepcji rewitalizacji budynku starej octowni wraz z rozbudową, a następnie podpisano umowę na opra-

cowanie dokumentacji projektowej i pełnienie nadzoru nad realizacją inwestycji.

Dotąd z budżetu województwa na powyższy cel przeznaczono już ponad 5 mln zł. Na dokończenie prac potrzeba jednak znacznie więcej.

– Jesteśmy zdeterminowani, żeby doprowadzić do końca ten projekt. To zadanie na kolejną kadencję sejmiku. Mam ogromną nadzieję, że tę inwestycję uda się sfinansować z budżetu Unii Europejskiej za pośrednictwem naszego regionalnego programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 – zapowiada marszałek.

Jak deklaruje dyrektor Muzeum Okręgowego w Lesznie Kamila Szymańska, jeśli wszystko pójdzie zgodnie z planem, przebudowa octowni powinna zostać sfinalizowana do końca 2027 roku. ABO

Na pomoc pszczołom

Samorząd województwa rozstrzygnął konkurs na wsparcie pszczelarstwa w Wielkopolsce. Na ten cel przeznaczymy w tym roku kolejne 2 mln zł.

„Program poprawy warunków fitosanitarnych rodzin pszczelich poprzez wsparcie finansowe zakupu węzy pszczelej” jest realizowany w naszym regionie od kilku lat.

– Kontynuacja programu to ważny element pomocy bartnikom w całej Wielkopolsce. Samorząd województwa realizuje taki projekt po raz siódmy, a po raz trzeci do pszczelarzy trafią pokarmy dla owadów. Na ten cel przeznaczymy z budżetu województwa 2 mln zł – mówi wicemarszałek Krzysztof Grabowski. – Z naszego wsparcia regularnie korzysta ponad 4,5 tys. gospodarstw pasiecznych, a łącznie z tegorocznymi środkami prze-

Dodatkowy pokarm poprawi warunki do przezimowania pszczoł.

znaczymy na wsparcie tej branży już 14 mln zł.

Tegoroczne dotacje na zakup pokarmów pszczelich pomogą ograniczyć koszty utrzymywania pasiek oraz poprawią dobrostan pszczoł. Dodatkowy pokarm poprawi warunki do przezimowania owadów oraz wzmocni rodziny pszczoły w okresach niekorzystnej pogody.

Zadanie zrealizują regionalne związki pszczelarzy

z Chodzieży, Kalisza, Konina, Leszna i Poznania.

Przypomnijmy, że inną realizowaną przez regionalny samorząd formą wsparcia tego sektora jest dofinansowanie zakupu sadzonek drzew miododajnych, które jest skierowane do wielkopolskich samorządów. W latach 2018-2023 dzięki pomocy finansowej udało się zakupić prawie 77 tysięcy sadzonek o wartości ponad 7 mln zł. RAK

Jakie zagrożenia czyhają na nas?

Na jakie negatywne zjawiska najbardziej narażeni są mieszkańcy naszego województwa? Jak im zapobiegać? Jakie podejmować działania prewencyjne i edukacyjne?

Odpowiedzi m.in. na te pytania przyniosą prace w ramach Wielkopolskiego Obserwatorium Zagrożeń. List intencyjny w sprawie jego utworzenia podpisały 27 marca w siedzibie UMWW przedstawicielki samorządu województwa, Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego oraz policji.

Ta inicjatywa to rozszerzenie wcześniejszego (rozpoczętego w 2014 roku) projektu „Obserwatorium zagrożeń dla ludzi młodych”. Jego zachęcające rezultaty zostaną wykorzystane obecnie w odniesieniu do wszystkich grup społecznych w regionie.

– Wiele już dotąd w tej dziedzinie zrobiliśmy oddolnie. Teraz nadszedł czas, by te zjawiska i potrzebne działania opisać bardziej systemowo – mówiła podczas spotkania w UMWW Paulina Stochniałek z zarządu województwa.

A jest co opisywać. Cyberzagrożenia, coraz wymyślniejsze formy oszustw, różnego rodzaju uzależnienia, przemoc w szkole i rodzinie – to tylko niektóre z wspomnianych negatywnych zjawisk. O ich skali świadczą przytoczone w trakcie spotkania przez policję statystyki. Tylko w 2023 roku wielkopolscy seniorzy, oszukani metodą „na wnuczka” lub „na policjanta”, stracili aż 6 milionów złotych. W tym samym okresie w Polsce ujawniono i zabezpieczono... 12,5 tony narkotyków. ABO

KOLEJNY WÓZ STRAŻACKI POJECHAŁ Z WIELKOPOLSKI DO MOŁDAWII

Prowadzona od kilku lat wielkopolska pomoc dla mołdawskich strażaków miała swoją kolejną odsłonę. 18 marca gmina Łęka Opatowska przekazała specjalny samochód pożarniczy przedstawicielom mołdawskiej gminy Izvoare. W wydarzeniu udział wzięli władze obu samorządów, a także ambasador Mołdawii w RP Igor Bodiou oraz wicemarszałek Krzysztof Grabowski. Wyprodukowany w 1984 roku strażacki jelec wcześniej służył jednostce OSP Siemianice. ABO

List intencyjny podpisały (od prawej): Paulina Stochniałek z zarządu województwa, wojewoda Agata Sobczyk i zastępca komendanta wojewódzkiego policji w Poznaniu Violetta Mójta.

POLECAMY

ZAMKNIĘTE W KAMIENIU

Muzeum Okręgowe w Lesznie zaprasza do obejrzenia wystawy planszowej pt. „Zamknięte w kamieniu. Lapidarium przy kościele św. Krzyża w Lesznie”. Dostępna przed budynkiem przy ul. Narutowicza (także online) ekspozycja pokazuje historię nieistniejących cmentarzy. Zgromadzone płyty i pomniki są niewielką, ale bardzo cenną pozostałością po dawnych leszczyńskich nekropoliach.

KTO HONORUJE FOCHA?

Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk zaprasza 25 kwietnia o godz. 17 na wykład pt. „Dlaczego Poznań honoruje marszałka Ferdynanda Focha?”. Prof. dr hab. Tomasz Schramm z Wydziału Historii UAM wystąpi w siedzibie PTPN przy ul. Mielżyńskiego w ramach cyklu „Wykłady otwarte”, nad którym honorowy patronat sprawuje m.in. marszałek Marek Woźniak.

KOLAŻE W KALISZU

Do 21 kwietnia w CKiS w Kaliszu można zobaczyć wystawę pt. „Ujęcie” Natalii Wegner. Autorka, doktor sztuki, pracująca na Uniwersytecie Artystycznym im. M. Abakanowicz w Poznaniu, zajmuje się malarstwem na papierze, stosując technikę kolażu polegającą na umieszczaniu w obrazach spreparowanych malarzko materiałów. „Małe, podręczne i kłopotliwie duże. Zaglądając pod szkło, obraz rozpada się na kawałki. Papier, farba ostatecznie przejmują opowieść” – pisze w zaproszeniu na wystawę Natalia Wegner. RAK

WIĘCEJ PROPOZYCJI INSTYTUCJI KULTURY SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA:

 www.umww.pl/kultura

Jaki jest bilans dwóch dekad naszej

1 maja 2004 roku Polska wraz z dziewięcioma innymi krajami wstąpiła do Wspólnoty Europejskiej. Co zmieniło się w Wielkopolsce

Artur Boiński
Piotr Ratajczak

Na początku maja będziemy świętowali 20. rocznicę akcesji naszego kraju do Unii Europejskiej. Dwie dekady temu, 1 maja 2004 r., Polska, wraz z Węgrami, Słowacją, Słowenią, Czechami, Estonią, Litwą, Łotwą, Cyprem i Malcią, wstąpiła do Unii Europejskiej. To było największe rozszerzenie Wspólnoty w historii.

Razem bezpieczniej

Jak wówczas podkreślano, integracja europejska pozwoliła państwom Europy Środkowo-Wschodniej ostatecznie przełamać istniejący w latach 1945-1989 dwubiegunowy podział Starego Kontynentu. Przynależność do UE gwarantowała krajom dawnego tzw. bloku wschodniego większe poczucie bezpieczeństwa.

I choć pięć lat wcześniej, w marcu 1999 r., Polska wraz z Czechami i Węgrami przystąpiła już do sojuszu obronnego NATO, zyskując gwarancje militarne, to jednak potwierdzenie politycznej, gospodarczej i społecznej więzi z krajami Europy Zachodniej przyniosła nam dopiero pełnoprawna obecność w Unii Europejskiej.

– Powiedzenie „tak” dla UE oznacza bezpieczeństwo dla Polski. Możemy od dzisiaj wierzyć, że nasze marzenia będą spełnione – stwierdził 16 kwietnia 2003 r., podczas podpisania traktatu akcesyjnego, ówczesny prezydent RP Aleksander Kwaśniewski.

– Unijna wspólnota ma dużo pozytywów. A tym podstawowym, o którym często zapominamy, jest pokój. To, że jako wspólnota jesteśmy w stanie eliminować napięcia między krajami, między

Dwie najbardziej kosztowne inwestycje z WRPO 2014+ to oczywiście budowa szpitala dziecięcego w Poznaniu (ponad 237 mln zł z UE) oraz – promowana na obywatelskiej tablicy informacyjnej – modernizacja trasy kolejowej z Poznania do Piły (aż 425 mln zł dofinansowania).

narodowościami. Istotna jest też budowa wspólnej polityki bezpieczeństwa wobec współczesnych zagrożeń – mówił w rozmowie z „Monitorem” w 2019 r. (kiedy podsumowaliśmy 15 lat naszego członkostwa w UE) marszałek Marek Woźniak. – Jeżeli będziemy się traktować jak rodzina, to będziemy się też bronić jak rodzina. Będziemy mieć poczucie identyfikacji z mieszkańcami Hiszpanii, Francji czy Belgii i nie powtórzą się już sformułowania o tym, że ktoś „nie będzie umierał za Gdańsk”.

Dziś te słowa o militarnej groźbie brzmią inaczej. Mieszkańcy Europy niemal zapomnieli, jak wygląda wojna i dopiero pełnoskalowa agresja Rosji na Ukrainę w lutym 2022 r. sprawiła, że do codziennego języka wróciły takie frazy, jak: alarm bombowy, artyleria, czołgi, ruiny, ofiary wśród cywilów, miliony uchodźców itp.

Drugą, oprócz bezpieczeństwa, ważną kwestią przynależności Polski do UE, jest sprawa wspólnego rynku.

Wspólny rynek

Działający od 30 lat jednolity rynek to zdaniem wielu ko-

mentatorów największy skarb Unii Europejskiej, a fundusze unijne, wbrew obiegowej opinii, pełnią jedynie funkcję pomocniczą.

„Polska ma obecnie o około 31 proc. wyższe PKB per capita według parytetu siły nabywczej, niż miałyby, gdyby nie weszła do UE. Bez uczestnictwa we wspólnym, unijnym rynku, polski produkt krajowy brutto byłby w 2021 r. na poziomie z 2014 roku” – wynika z raportu Polskiego Instytutu Ekonomicznego. W 2021 r. PKB na mieszkańca Polski stanowił 78 proc. średniej unijnej, wobec 40 proc. w 1990 r. i 50 proc. w 2004 r.

Z obecności we wspólnym rynku cieszą się niewątpliwie przedsiębiorcy. W Polsce ich towary mogą dotrzeć do 38,5 mln konsumentów (wliczając niemowlaki), a w całej Unii mieszka ponad 500 mln obywateli. Dlatego rośnie eksport, polskie firmy dobrze radzą sobie z konkurencją na unijnym rynku, potrafią też sprawnie wykorzystywać eurolandzkie.

Efekt? W szybszym tempie wzrasta regionalny PKB, zmniejsza się dystans do bardziej zamożnych regionów Europy, powstają nowe miej-

sca pracy i spada bezrobocie. Potwierdzają to zresztą dane Eurostatu, analizującego na zlecenie Komisji Europejskiej między innymi najważniejsze dane i statystyki ekonomiczne. Wielkopolska znalazła się wśród „gospodarczych tygrysów”, tj. wśród regionów, w których w ostatnich kilkunastu latach nastąpił największy wzrost gospodarczy.

– Zrobiliśmy największy postęp, obok metropolii warszawskiej czy Dolnego Śląska. Wskaźnik PKB na jednego mieszkańca Wielkopolski w relacji do średniej unijnej wynosił w 2004 r. 50 proc., a obecnie sięga już 84 proc.! Przekroczyliśmy magiczną barierę 75 proc. średniej unijnej, która daje awans do wyższej kategorii tzw. regionów przejściowych – podkreśla marszałek Marek Woźniak.

Konsekwencją powyższych wskaźników są też pozytywne trendy na regionalnym rynku pracy. W 2004 r. wchodziliśmy do Unii ze stopą bezrobocia na poziomie 17,4 proc. Dziś wynosi ona zaledwie 2,9 proc.

Co jeszcze łączy kraje i regiony UE?

Świat bez granic

Polacy doceniają zwłaszcza otwarte granice wewnątrz UE (w państwach należących do strefy Schengen) i możliwość swobodnego podróżowania po Europie. Dorośli pamiętają kolejki na granicach, długotrwałe odprawy paszportowe i celne, szlabany oraz strzeżone posterunki. Dziś, podróżując autem między Hiszpanią, Polską czy Chorwacją, czasem nawet nie zauważamy, że wjeżdżamy do innego kraju. Przez 20 lat przyspieszyła też kolej, a gwałtowny rozwój tanich linii lotniczych umożliwił częstsze podróże nawet na krańce kontynentu. To spore ułatwienie dla turystów, pracowników, studentów.

Unia Europejska to także ujednolicone przepisy i procedury, wspólna waluta euro (w 20 państwach, które już ją wprowadziły), wreszcie specjalny i niemały budżet UE. To właśnie pieniądze, mające wyrównywać dysproporcje między biednymi i zamożnymi regionami w Europie, jako pierwsze przychodzą nam na myśl, kiedy próbujemy podsumować korzyści naszego członkostwa w Unii. I choć są one wielorakie (mają charak-

ter polityczny, gospodarczy i społeczny), to jednak większość z nas w naturalny sposób przelicza je na złotówki.

Z oficjalnych danych Ministerstwa Finansów wynika, że przez dwadzieścia lat członkostwa Polska wpłaciła do budżetu UE ponad 84 mld euro (do 31 stycznia 2024 r.). Otrzymała łącznie 247,5 mld euro, w tym 161 mld euro na politykę spójności oraz 78 mld euro na wspólną politykę rolną. To oznacza naszą „nadwyżkę” w tym bilansie w wysokości 163 mld euro (dane podawane są w tej walucie ze względu na taką formę transferu pieniędzy do państw członkowskich).

A jak wygląda na tym tle Wielkopolska?

94 mld zł dla regionu

Według ostrożnych szacunków przez prawie dwie dekady obecności w UE do naszego regionu z różnych unijnych źródeł i programów wpłynęły niemal 94 mld zł (tutaj dla odmiany dane podawane są w polskiej walucie, zgodnie z wypłatami dla beneficjentów). Skąd ta kwota?

Z danych Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej wynika, że dotąd

Beneficjentami unijnego wsparcia są instytucje kultury, np. Polski Teatr Tańca.

W Wągrowcu dzięki dotacji z UE powstał nowoczesny serwis dla szynobusów.

Unia Europejska wspiera programy edukacyjne, m.in. kształcenie zawodowe.

obecności w UE

przez 20 lat? Czy wykorzystaliśmy szansę i pieniądze, by dogonić zachodnich partnerów?

20 lat Wielkopolski
w Unii Europejskiej

w Wielkopolsce zrealizowano kilkanaście tysięcy unijnych projektów, dofinansowanych kwotą ponad 43 mld zł. Z kolei Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przygotowała na prośbę redakcji „Monitora” tabelę, w której suma płatności dla Wielkopolski z różnych programów rolnych przekroczyła (do 31 grudnia 2023 r.) 50,7 mld zł. Warto zaznaczyć, że niemal 30 mld zł z tej puli stanowią dopłaty bezpośrednie dla rolników.

Z dużą precyzją można wskazać, ile pieniędzy zaabsorbowaliśmy z trzech programów wdrażanych bezpośrednio w województwie. W ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR), Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego 2007-2013 (WRPO) oraz jego odpowiednika na lata 2014-2020 dostaliśmy 17,5 mld zł, dzięki którym udało się zrealizować przedsięwzięcia warte 28,6 mld zł.

Ponadto w latach 2004-2006 otrzymaliśmy jeszcze 3 mld zł z Funduszu Spójności oraz pięć krajowych programów operacyjnych. W okresie 2007-2013 z tej puli pozyskano 12,7 mld zł, w tym najwięcej (7,6 mld zł) z programu Infrastruktura i Środowisko. I wreszcie w latach 2014-2020 z programów krajowych trafiło do nas 10,4 mld zł.

To nie wszystko. Za dotacjami UE wpływa też do nas często wsparcie z budżetu państwa, a kolejnym „bodźcem” do rozwoju wielkopolskiej gospodarki są pieniądze beneficjentów, tzw. wkład własny. To właśnie wymóg współfinansowania unijnych projektów zmusił Polskę i samorządy regionów do zmiany sposobu wydawania swoich funduszy. Do kierowania ich na rozwój, zamiast „przejadania”. Bo Unia daje nam pieniądze, ale też pilnuje, by wydawać je na ściśle określone cele.

A jak wyglądają konkrety?

Pociągi, drogi, szpital

Ze ZPORR 2004-2006 zrealizowano 913 projektów o łącznej wartości prawie 1,4 mld zł, z czego prawie 900 mln zł to wsparcie unijne. W tym czasie wybudowano np. obwodnice Kórnik i Śremu oraz zmodernizowano drogę z Poznania do Szamotuł. Wiele gmin rozpoczęło inwestycje w kanalizację sanitarną i deszczową oraz rozbudowę oczyszczalni ścieków. W Po-

znaniu Akademia Muzyczna wybudowała salę koncertową, w Nowym Zoo powstała efektywna... słońiarnia, a Wielkopolskie Centrum Onkologii rozpoczęło wieloletni program wsparcia leczenia nowotworów (radioterapii).

Liczba zrealizowanych projektów z WRPO 2013-2020 sięgnęła prawie 2500. Ich wartość przekroczyła 10,2 mld zł, z czego połowa to dofinansowanie unijne. Część pieniędzy pioniersko zainwestowano w inicjatywę JESSICA i JEREMIE. Zakupiono tabor (22 „elfy”) dla regionalnych przewoźników kolejowych. Zmodernizowano także dwie linie kolejowe: z Poznania do Wągrowca i Wolsztyna. W Poznaniu powstała trasa tramwajowa z os. Lecha na Franowo, przedłużono także Poznański Szybki Tramwaj do Dworca Zachodniego. Stworzono też Wielkopolską Sieć Szerokopasmową, dzięki której szybki internet trafił do każdej gminy.

WRPO 2014+ to ponad 3890 umów z beneficjentami o łącznej wartości prawie 17 mld zł, z czego wkład UE to ponad 11 mld zł. Dwie najbardziej kosztowne inwestycje tej siedmiolatki to oczy-

set mln zł) przywiązywano w tym okresie do rewitalizacji miast, a do najefektywniejszych rezultatów takich dzia-

niań zalicza się zmiany, które zaszły w Czempiniu czy w Krobi. To z pieniędzy tego WRPO powstało w Poznaniu Centrum Szyfrów Enigma, a na powojoskowym lotnisku w Kąkolewie rozwija

się wielkopolskie „miasteczko kosmiczne”, czyli Aerosfera Lotnisko Rzeczy. Najbardziej efektywnym podsumowaniem takich programów, jak wyżej wymienione, jest publikowane zazwyczaj po ich zakończeniu zestawienie tzw. efektów rzeczowych. Nie sposób tu wymienić pełnej listy osiągnięć z każdej perspektywy finansowej UE. Dla uświadomienia skali i różnorodności katalogu wspieranych przedsięwzięć pokazujemy w specjalnej infografice tylko kilka wybranych (zsumowanych dla ZPORR i dwóch WRPO) kategorii.

Wybudowano lub zmodernizowano prawie 1400 km dróg publicznych, 250 km linii kolejowych i 1430

km sieci kanalizacji sanitarnej. Dzięki Unii Europejskiej możliwy był zakup lub modernizacja 43 pociągów oraz ponad 660 tramwajów i autobusów. Do tego trzeba jeszcze dodać 121 wybudowanych za pieniądze „z Brukseli” węzłów przesiadkowych oraz sieć infrastruktury rowerowej.

Firmy, szkoły, żłobki

Pomoc (w postaci bądź dotacji, bądź różnego rodzaju instrumentów finansowych) otrzymało niemal 6000 wielkopolskich przedsiębiorstw. Efekty? Tylko dzięki stosunkowo skromnym środkom ze ZPORR udało się utworzyć ponad 650 mikroprzedsiębiorstw. A w kolejnej perspektywie finansowej beneficjenci WRPO 2007-2013 wzmocnili rynek ponad 14.600 miejscami pracy!

Do długiej listy ważnych zrealizowanych inwestycji należy oczywiście dołączyć różnego rodzaju obiekty użyteczności publicznej, które wykorzystywały pieniądze unijne na remonty, rozbudowy oraz na sprzęt i wyposażenie – mowa tu o podmiotach leczniczych, szkołach, instytucjach kultury, miejscach służących sportowi i rekreacji.

Przez cały ten czas, obok projektów inwestycyjnych czy wspierających przedsiębiorstwa, niezwykle ważny był komponent społeczny europejskich programów. Tylko ze wsparcia dostępnego w ramach WRPO 2014+ z Europejskiego Funduszu Społecznego skorzystało prawie pół miliona Wielkopolan. Utworzono niemal 4500 miejsc opieki nad dzieckiem do lat trzech oraz prawie 6000 miejsc wychowania przedszkolnego. Ze szkoleń skorzystało ponad 14.000 przedstawicieli małych i średnich firm. Duża część środków została też przeznaczona na programy edukacyjne, związane z cyfryzacją szkół oraz wsparciem kształcenia zawodowego.

Rewolucja na wsi

Jako że jedną z istotnych dziedzin wielkopolskiej gospodarki zawsze było rolnictwo, trudno choć krótko nie wspomnieć o wpływie środków unijnych także i na tę sferę. Na część unijnych transferów do obszarów wiejskich samorząd województwa nie ma bezpośredniego wpływu, ale odpowiada za wdrażanie dużego fragmentu ważnego instrumentu, jakim jest Program Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW).

W ramach realizacji PROW 2007-2013 samorząd województwa przeznaczył na rozwój najmniejszych (i często najbiedniejszych) miejscowości naszego regionu ponad miliard złotych, co w widoczny sposób zmieniło wygląd wielkopolskiej wsi, wyposażając jej mieszkańców w nowoczesną infrastrukturę, poprawiając estetykę miejscowości oraz wspierając rozwój lokalnej tożsamości. Pogłębianie tych efektów było możliwe z PROW 2014-2020, gdzie do dyspozycji województwo miało blisko 800 mln zł.

Na co wydano te pieniądze? Na przykład na scalanie gruntów rolnych, drogi lokalne, gospodarkę odpadami i wodno-ściekową, melioracje, targowiska, obiekty sportowe, rekreacyjne i kulturalne, służące lokalnym społecznościom. W obu PROW-owskich rozdaniach funkcjonowała też inicjatywa LEADER, polegająca na rozdysponowaniu części środków przez lokalne grupy działania. Z wycieńczenia, że tylko w ostatniej unijnej siedmiolatce dzięki inicjatywie LEADER dofinansowano powstanie ponad 1800 miejsc pracy, zarówno w formie samozatrudnienia, jak i nowo zawartych umów o pracę.

– Oceniając zalety i wady członkostwa Polski w Unii Europejskiej, warto zadać sobie trud porównania polskiej wsi 20 lat temu oraz obecnie. Podstawowe różnice rysują się niemal na każdym kroku, jak Wielkopolska długa i szeroka. Są to różnice świadczące o korzyściach płynących z realizacji wspólnej polityki rolnej w naszym regionie – podsumowuje wicemarszałek Krzysztof Grabowski.

Ponad 20 lat temu, gdy w Polsce odbywało się referendum w sprawie przystąpienia kraju do UE, wątpliwych i sceptyków nie brakowało. Przekonywali oni, że unijna akcesja będzie oznaczać upadek moralny Polaków, krach gospodarczy i utratę przez nas suwerenności. Po dwóch dekadach przeważa przekonanie, że obecność we Wspólnocie Europejskiej dała nam wspomniane poczucie bezpieczeństwa, otwarte granice, wolny rynek i możliwość wykorzystania funduszy unijnych. Dziś każdy z nas, obserwując zmiany w regionie, może ocenić, jaki jest bilans naszego 20-lecia w UE. A przecież dopiero zaczynamy wydawać miliardy z kolejnej perspektywy finansowej. ■

Jednymi z najbardziej efektywnych unijnych inwestycji w regionie są budowy i modernizacje dróg.

Kompozytor z Włoszakowic

Karol Kurpiński najbardziej został zapamiętany jako autor „Warszawianki”.

Marek Rezler

Według jednych „utalentowany dyletant”, według innych „najwybitniejszy przed Chopinem symfonik polski”

Często się zdarza, że postać wyróżniająca się w dziejach narodu w miarę upływu czasu staje się „własnością” ogółu i traci nawet symboliczną więź z macierzystym regionem. Zjawisko to dotyczy przede wszystkim osób, które urodziły się i działały w różnych zaborach. Taka sytuacja była zwłaszcza w Wielkopolsce, której wielu zasłużonych synów pracowało w centralnej Polsce. Dziś często zapominamy o tym, że np. Jan Kiliński, bracia Jan i Jędrzej Śniadeccy, Wojciech Bogusławski, Stanisław Staszic czy Karol Kurpiński byli rodowitymi Wielkopolanami. Warto zauważyć, że stali się znani i największe zasługi położyli poza tym regionem. Rzadko też wracali w rodzinne strony – i to nie tylko dlatego, że od 1815 roku Polska była podzielona pomiędzy trzech zaborców. Ale to już temat na osobne rozważania, wykraczający zakres poza okres niewoli.

Zdolny samouk

Karol Kurpiński urodził się w 1785 roku (znana jest tylko data jego chrztu: 6 marca), w Leszczyńskim, we Włoszakowicach. Po ojcu Marcynie, organiście z zawodu, odziedziczył uzdolnienia muzyczne i bardzo wcześnie ujawnił swój talent wirtuoza gry na organach i klawesynie. Z pewnością też duży wpływ na edukację chłopca mieli bracia matki, Roch i Jan Wańscy – skrzypkowie i kompozytorzy.

Młody Karol dość wcześnie był zawodowo związany z muzyką. W latach 1797-1800 pracował jako organista w Sarnowej, ale dzięki wpływowi krewnych został zaangażowany jako drugi skrzypek i dyrygent w pałacowej orkiestrze starosty Feliksa Polanowskiego (wielbiela twórczości Mozarta) w Moszkowie koło Lwowa. Tam z poparciem starosty podjął studia muzyczne i choć był samoukiem, z czasem zdobył znaczny zasób wiedzy i umiejętności zawodowych. Przez pewien czas był także nauczycielem gry na fortepianie na dworze baronostwa Rastawieckich, wreszcie w 1810 roku na stałe osiadł w Warszawie, gdzie 1 lipca został drugim kapelmistrzem (obok Józefa Elsnera) w teatrze Wojciecha Bogusławskiego.

Warszawska kariera

Odtąd rozpoczęła się szybka kariera Kurpińskiego. Zaczął być znany jako kompozytor, choć miejscowej publiczności zaimponował dopiero wtedy, gdy Fryderyk August, król saski i wielki książę warszawski, po przedstawieniu opery „Pałac Lucyfera”, wyraził swój zachwyt nad dziełem 26-letniego artysty i wyróżnił go brylantowym pierścieniem. Sama opera z powodzeniem była później wystawiana w Dreźnie, gdzie utwór spotkał się z uznaniem

znanego kompozytora Karola Marii von Webera.

Dodajmy, że od 1811 roku Karol Kurpiński należał do wolnomularstwa, do Wielkiego Wschodu Narodowego Polskiego.

Rok później kompozytor zadebiutował jako twórca nawiązujący swymi kompozycjami do bieżących wydarzeń, ważnych dla społeczeństwa polskiego: powstał wtedy „Marsz z roku 1812”, skomponowany na cześć Napoleona Bonaparte, do słów Juliana Ursyna Niemcewicza, a potem symfonia „Bitwa pod Możajskiem”. Jednak okres największych sukcesów Karola Kurpińskiego łączył się z istnieniem Królestwa Kongresowego w latach 1815-1830.

Pisał, redagował...

Był w pracy zdecydowany, wobec muzyków twardy, choć żadnej spe-

Karol Kurpiński na rycinie zamieszczonej w 1861 roku w „Tygodniku Ilustrowanym”.

cialistycznej szkoły w tym kierunku nie ukończył. Jednak doskonale znał swoje rzemiosło i wkrótce zyskał też sobie uznanie i autorytet. Z czasem nawet został dyrektorem opery w Teatrze Narodowym – w miejsce J. Elsnera, który nadal kierował Konserwatorium, szkołą muzyczną, z której wyrósł Fryderyk Chopin. Niezmordowany organizacyjnie i kompozytorsko, w maju 1819 roku Kurpiński odebrał medal wybitny na jego cześć.

W 1815 roku został przyjęty do Królewskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk, od 1820 roku redagował

„Tygodnik Muzyczny” – pierwsze pismo o tej tematyce na ziemiach polskich. Już po upadku powstania listopadowego, w 1835 roku założył Szkołę Śpiewu przy Teatrze Wielkim w Warszawie. Poruszenie wywołała też melodramatyczna „Elegia na śmierć Tadeusza Kościuszki” skomponowana w 1818 roku; znawcy muzyki widzą w niej inspirację do „Fantazji na tematy polskie” op. 14 Fryderyka Chopina. Rok wcześniej Kurpiński podjął pracę pedagogiczną w warszawskiej Szkole Muzyki i Sztuki Dramatycznej.

Kompozytor także dużo pisał. Był autorem podręcznika „Wykład systematyczny zasad muzyki na klawikord”, a także rozprawy historycznej „Wiadomości o kompozytorach polskich a szczególnie o muzyce dawnej i teraźniejszej w Krakowie”.

Dla cara i powstańców

W 1823 roku Kurpiński otrzymał dziewięćmiesięczne sty-

Zasłynął jako twórca wspaniałych polonezów – wśród nich najsłynniejszego: „Witaj królu”, napisanego na cześć... cara Aleksandra I; od 1819 roku miał tytuł nadwornego kapelmistrza cesarza.

Późna dymisja

Wskutek intryg Tomasza Nideckiego – kolegi Chopina – i przypuszczalnie, choć nie jest to pewne, interwencji władz zaborczych, w 1841 roku Kurpiński został pozbawiony stanowiska (oficjalnie podał się do dymisji). Był to swoisty rewanż losu za, oględnie mówiąc, zdecydowane działania artysty w obronie swoich interesów, zwłaszcza wobec J. Elsnera. Do dziś zresztą znawcy tematu i epoki zastanawiają się nad fenomenem pozostawienia Kurpińskiego, twórcy porywających utworów patriotycznych (zwłaszcza „Warszawianki”), na przedpoświastycznym stanowisku po upadku powstania listopadowego, mimo masowych represji, którym poddało Królestwo Polskie i już wcześ-

Kurpiński stał się ważnym patriotycznym kompozytorem powstania listopadowego. Napisał słynną, porywającą „Warszawiankę”, „Mazura Chłopskiego” i „Mazura obozowego”

pendium na podróż po Europie dla zapoznania się z aktualnymi tendencjami w muzyce operowej. Był w Dreźnie, Lipsku, Weimarze, Kassel, Paryżu, Mediolanie, Bolonii, we Florencji, w Rzymie, Neapolu, Wenecji i w Wiedniu. Poznał wtedy m.in. Luigię Cherubiniego, Michała Kleofasa Ogińskiego, Louisa Spohra i Carla Marię von Webera. Pokłosiem tej wyprawy był arcyciekawy, doskonały w treści i formie „Dziennik podróży” po Europie, wydany już w 1823 roku.

W latach 1830-1831 Kurpiński stał się ważnym patriotycznym kompozytorem powstania listopadowego. Napisał wtedy słynną, porywającą „Warszawiankę”, „Mazura Chłopskiego” i „Mazura obozowego”. W sumie był twórcą 24 oper, wodewilów i melodram, licznych pieśni, muzyki do „Śpiewów historycznych” Juliana Ursyna Niemcewicza. Najpopularniejsze stały się opery Kurpińskiego „Nowi Krakowiaci” („Zabobon, czyli Krakowiaci i Górale” – rozwinięcie i przebudowa słynnej sztuki Jana Stefaniego i Wojciecha Bogusławskiego, opera, która była wielkim sukcesem jej twórcy), „Zamek na Czorsztynie”, „Pałac Lucyfera”, „Dwie chatki”, „Jadwiga królowa Polski”. Różajem twórczości przez znawców muzyki zaliczany jest do późnego klasycyzmu.

niejszych, nie najlepszych relacji z generałem żandarmerii Królestwa Polskiego, Aleksandrem Rożnieckim. Ale... nie ulegajmy spiśkowskiej teorii dziejów.

Zmarł w osamotnieniu, w Warszawie, 18 września 1857 roku, spoczął na cmentarzu Powązkowskim.

Był Karol Kurpiński kompozytorem dość kontrowersyjnym w ocenie muzykologów. W oczach Hanny Pomorskiej – utalentowany dyletant, według Jerzego Waldorffa – najwybitniejszy przed Chopinem symfonik polski, a w dziejach naszej muzyki w ogóle – twórca najwzschodniejszego.

Cokolwiek byśmy o nim nie powiedzieli, był postacią o wielkim dorobku i talencie. Dziś, choć skomponowane przez niego dzieła są rozpoznawalne, to nie są kojarzone z ich autorem. Zapomina się zwłaszcza o Kurpińskim jako twórcy dzieł monumentalnych, wykonywanych przy uroczystych okazjach. Utwory te, pisane w epoce klasycyzmu, stylem zakorzenione są jeszcze w epoce stanisławowskiej i doskonale pasują do oświecenia. Polonezy Kurpińskiego, podobnie jak słynne „Andante i rondo alla polacca” Ignacego Feliksa Dobrzyńskiego na flet i orkiestrę, stanowią świetną ilustrację dla obchodów kolejnych rocznic Konstytucji 3 Maja. Ale powstanie listopadowe już na zawsze utożsamiane jest z „Warszawianką”. ■

Tablica upamiętniająca fakt ochrzczenia późniejszego twórcy „Warszawianki” w kościele parafialnym we Włoszakowicach.

Samorząd inwestuje w onkologię

W Poznaniu powstał nowy budynek WCO, w Kaliszu – pracownia medycyny nuklearnej, a w Lesznie zaplanowano ośrodek radioterapii.

19 marca przy ulicy Strzeleckiej 37 w Poznaniu otwarto nowoczesny budynek ambulatoryjny Wielkopolskiego Centrum Onkologii. Warty 136,5 mln zł obiekt, sfinansowany przez samorząd województwa, ma 5 pięter, 6,5 tys. metrów kwadratowych, 12 poradni, a nawet sezonowy taras dla pacjentów na ostatnim piętrze z panoramicznym widokiem na stolicę Wielkopolski.

Nowe skrzydło jest połączone z budynkami WCO przy ul. Garbary. Znajdują się w nim poradnie specjalistyczne i duży dzienny oddział chemioterapii, umożliwiający leczenie pacjentów w komfortowych warunkach.

– To ważny dzień dla Wielkopolan. Nowoczesna powierzchnia będzie służyć leczeniu pacjentów w systemie ambulatoryjnym. Dziś możemy powiedzieć, że jest to część większego projektu obejmującego WCO oraz ośrodki w Pile i Kaliszu, które gwarantują wysokospecjalistyczne leczenie blisko miejsca zamieszkania. Projekt poszerzenia opieki onkologicznej dla mieszkańców Wielkopolski szacujemy na 220 mln zł – powiedział marszałek Marek Woźniak,

Nowoczesny budynek ambulatoryjny Wielkopolskiego Centrum Onkologii zbudowano przy ulicy Strzeleckiej 37 w Poznaniu.

który wraz z Pauliną Stochniałek z zarządu województwa uczestniczył w otwarciu placówki.

Obecnie w szpitalu onkologicznym przy ul. Garbary z poradni korzysta dziennie 600-1000 pacjentów. Rocznie jest to ponad 170 tysięcy porad specjalistycznych. Nowy obiekt zwiększył liczbę miejsc na dziennej chemioterapii z dotychczasowych 28 do 47.

– Inwestycja WCO była możliwa dzięki wsparciu samorządu województwa, który nieustannie od wielu lat

wspiera działania na rzecz zwiększenia świadczeń onkologicznych w naszym województwie – stwierdził prof. Julian Malicki, dyrektor placówki.

Tydzień wcześniej, 12 marca, w kaliskim ośrodku WCO otwarto pracownię medycyny nuklearnej. Ułatwi ona m.in. dostęp pacjentów do nowoczesnych metod diagnostyki blisko miejsca zamieszkania, umożliwi precyzyjne znalezienie niewielkich ognisk nowotworowych oraz skrócenie

czasu oczekiwania na diagnostykę. Pracownia w Kaliszu będzie wyposażona w urządzenia do prowadzenia badań scyntygraficznych oraz PET-CT.

Inwestycja jest finansowana przez regionalny samorząd z budżetu województwa oraz dzięki wsparciu z funduszy unijnych.

– To w sumie około 37,5 mln zł – poinformował podczas otwarcia marszałek Marek Woźniak. – Rozwój ośrodków zamiejscowych WCO jest wpisany w przyję-

tą wiele lat temu strategię poprawy dostępu do leczenia pacjentów w naszym województwie. Metropolia kalisko-ostrowska, zamieszkała przez około 300 tys. mieszkańców, otrzymuje dostęp do nowoczesnej diagnostyki chorób nowotworowych.

– Medycyna nuklearna nie była obecna w tej części województwa, co oznaczało, że pacjenci musieli na leczenie udawać się do Poznania. Likwidujemy białą plamę na mapie województwa – dodał prof. Julian Malicki.

W ciągu 3,5 roku także w Lesznie powstanie Ośrodek Radioterapii WCO, kolejny po Kaliszu (otwarcie 2014 r.) i Pile (2019 r.). Uzupełni on ofertę leczenia onkologicznego w subregionie leszczyńskim.

– Warty około 49 mln zł ośrodek powstanie w ramach naszej strategii rozwoju świadczeń radioterapii w Wielkopolsce. Szpital Specjalistyczny w Lesznie stworzy synergię z Wielkopolskim Centrum Onkologii w Poznaniu, tak jak jest to realizowane w Kaliszu i Pile. Z leczenia będzie docelowo korzystać około 1,5 tysiąca pacjentów rocznie – wyliczał 27 marca w Lesznie Marek Woźniak. RAK

Kliniczny po nowemu

4 kwietnia otwarto dwa pierwsze moduły Centralnego Zintegrowanego Szpitala Klinicznego w Poznaniu.

Nowy szpital między ulicami Grunwaldzką, Przybyszewskiego i Marcelesińską to projekt poznańskiego Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu. Budowa placówki rozpoczęła się w 2021 roku, a łączna wartość inwestycji wynosi 860 mln zł.

Rektor UM prof. Andrzej Tykarski podkreśla, że budowa CZSK to największe przedsięwzięcie w historii uczelni. Zostaną tu przeniesione przynajmniej dwa szpitale uniwersyteckie działające w innych rejonach miasta. Przeprowadzka pierwszych oddziałów rozpocznie się 19 kwietnia, a nowy SOR w lecznicy ma zacząć działać od 1 czerwca.

– Najpierw otwieramy SOR z lądowiskiem dla helikopterów, zintegrowany blok operacyjny i oddział intensywnej terapii. Później kolejne oddziały, których przenosiny potrwać do 6 maja – mówiła w rozmowie z dziennikarzami dyrektor Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Poznaniu dr n. med. Krystyna Mackiewicz.

Jednocześnie trwa budowa kolejnych trzech szpitalnych modułów, która ma zakończyć się w 2026 r.

W uroczystości otwarcia placówki wzięła udział m.in. Paulina Stochniałek z zarządu województwa. RAK

Mają serce do leczenia

19 marca w Sali Ziemi MTP rozstrzygnięto konkurs „Wielkopolski Lekarz z Sercem im. Kazimierza Hołogi”.

Samorząd województwa organizuje to przedsięwzięcie (promujące działalność charytatywną i społeczną lekarzy z naszego regionu) wspólnie z Wielkopolską Izbą Lekarską.

– „Wielkopolski Lekarz z Sercem” to konkurs wyjątkowy, w którym chodzi nie tylko o osiągnięcia w dziedzinie medycyny, ale przede wszystkim o przekraczanie granic i oddanie siebie drugiemu człowiekowi. Tegoroczna IV edycja tylko tę wyjątkowość potwierdziła – podkreślała Paulina Stochniałek z zarządu województwa, wręczając nagrody laureatom. – Cieszę się, że udało nam się odnaleźć takie osoby, które w tych czasach są zdolne do ogromnych poświęceń i na co dzień, niejednokrotnie pokonując własne granice, realizują się poprzez służbę pacjentom i potrzebującym.

Tytuł „Wielkopolskiego Lekarza z Sercem” otrzyma-

Uroczystą galę zorganizowano 19 marca w Sali Ziemi MTP.

ła dr n. med. Agata Stodolska-Nowak. Laureatka jest specjalistką z zakresu okulistyki i działa charytatywnie na rzecz walczących na froncie ukraińskich żołnierzy i ochotników, organizując także akcje humanitarne na rzecz społeczności cywilnej Ukrainy. To m.in. transporty medyczne czy grupa „Dywersja medyczna”, przeszkolona w stwarzanie pomocy naszym wschodnim sąsiadom.

19 marca kapituła konkursu postanowiła wyróżnić jeszcze lek. med. Barbarę Siwińską – specjalistkę chorób wewnętrznych, anesteziolog, patologa, organizatorkę Medycznego Studium Zawodowego, koordynującą akcje charytatywne, np. „Talerz wigilijny dla bezdomnych” i szkołę dla osób z niepełnosprawnością.

Wyróżniono też dr n. med. Norberta Rehlisa – specjalistę chorób wewnętrznych, me-

dycyny transportu i zdrowia międzynarodowego, angażującego się w Papui-Nowej Gwinei. W 1992 r. współzałożył Fundację Pomocy Humanitarnej Redemptoris Missio, która objęła swą działalnością kilkadziesiąt szpitali misyjnych, przychodni i punktów medycznych w 50 krajach świata.

Laureaci konkursu otrzymali statuetki, a także specjalne czekki z przeznaczeniem na cele charytatywne. RAK

Podpisali pakt dla transplantologii

6 marca w Poznaniu podpisano dokument, który ułatwi współpracę w propagowaniu idei dawstwa narządów.

– Powstanie rada programowa dla transplantologii, która będzie opracowywała też konkretne projekty. Zakładamy m.in. organizację szeregu konferencji i szkoleń, ale też akcji promujących transplantologię wśród mieszkańców Wielkopolski – mówi Paulina Stochniałek z zarządu województwa.

By „Pakt dla transplantologii” był skuteczny, do współpracy zaproszono: UMWW,

województwo, Urząd Miasta Poznania, Uniwersytet Medyczny w Poznaniu oraz Poznańską Akademię Medyczną im. Księcia Mieszka I, Konwent Powiatów Województwa Wielkopolskiego, Polskie Stowarzyszenie Sportu po Transplantacji, Fundację im. Anny Wierskiej „Dar Szpiku” oraz wielkopolskie szpitale.

Okazją do parafowania dokumentu była konferencja w świętującym 30-lecie wykonywania przeszczepów Szpitalu Wojewódzkim w Poznaniu „Wielkopolska dla transplantologii, transplantologia dla Wielkopolski...” RAK

Dokument podpisano 6 marca w Poznaniu.

Wygrali pracą, odwagą i pomysłowością

Już po raz 23. samorząd województwa nagrodił najlepszych gospodarzy w ramach konkursu Wielkopolski Rolnik Roku.

Honorata i Maciej Frąckowiakowie (Pęcckowo, gmina Obrzycko, powiat szamotulski), Dominika i Michał Gulczyńscy (Młynek, gmina Sompolno, powiat koniński), Kamila i Karol Janasowie (Brudzew, gmina Blizanów, powiat kaliski), Paulina i Mirosław Mieszala (Kuźnica Bobrowska, gmina Grabów nad Prosną, powiat ostrzeszowski), Jakub Napierała (Szczepankowo, gmina Ostroróg, powiat szamotulski), Renata i Marek Olejniczakowie (Czechel, gmina Gołuchów, powiat pleszewski), Kamila i Dariusz Pawlakowie (Brudzewo, gmina Strzałkowo, powiat słupecki), Danuta i Marek Pytlarzowie oraz Stanisław Pytlarz (Złotniki Wielkie, gmina Żelazków, powiat kaliski), Sandra i Jacek Wójciccy (Kaliskowice Kaliskie, gmina Mikstat, powiat ostrzeszowski), Dorota i Konrad Zawada (Łuszczewo, gmina Skulsk, powiat koniński) – to laureaci 23. edycji konkursu Wielkopolski Rolnik Roku.

Laureaci konkursu z wicemarszałkiem Krzysztofem Grabowskim i przewodniczącym kapituły prof. Grzegorzem Skrzypczakiem.

Gala finałowa tego – organizowanego od ponad dwóch dekad przez samorząd województwa – przedsięwzięcia odbyła się 10 marca w Sali Ziemi MTP. Najlepszych gospodarzy oklaskiwali m.in. członkowie zarządu województwa, sejmikowi radni na czele z przewodniczącą Małgorzatą Waszak-Klepka, par-

lamentarzyści, samorządowcy z regionu, przedstawiciele instytucji związanych z rolnictwem.

– Konkurs od wielu lat gromadzi elitę rolników z naszego regionu, którzy przez swoją pracę, pomysłowość, odwagę są wyznacznikami rozwoju oraz dbałości o tradycję, będąc wytwór-

cami zdrowej i najwyższej jakości żywności – podkreślił gospodarz uroczystości, wicemarszałek Krzysztof Grabowski. Przypomniał liczne działania podejmowane przez regionalny samorząd na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, finansowane zarówno ze środków unijnych, jak i z budżetu województwa.

O statystykach dotyczących przedsięwzięcia mówił przewodniczący konkursowej kapituły prof. Grzegorz Skrzypczak z Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu. Do tej pory uczestniczyło w nim prawie 1500 rolników z całej Wielkopolski. Ponad 210 laureatów otrzymało statuetkę Siewcy i nagrodę finanso-

wą (obecnie jest to 15 tys. zł). W 23. edycji udział wzięły aż 63 gospodarstwa, z których kapituła konkursowa po wizytacjach wytypowała 21 nominowanych (ich pełna lista jest dostępna na www.umww.pl) i wspomnianych 10 laureatów.

Zwienieczeniem gali był występ gwiazdy wieczoru – Urszuli.

ABO

Tarli chrzan

Konkursowe propozycje cieszyły nie tylko podniebienia, ale i oczy.

24 marca odbył się finał – zorganizowanego po raz kolejny przez regionalny samorząd i gminę Żerków – konkursu „Tarcie chrzanu w Chrzanie – Wielkopolskie Tradycje Wielkanocne”.

Do Chrzanu, by stanąć w konkursowe szranki, przyjechało ponad sto kół gospodyń wiejskich z całego województwa. Rywalizowały w dwóch kategoriach: na najlepszą potrawę z chrzanem oraz w tarcie tego warzywa na czas.

Jurorom najbardziej smakowały „Pierogi z dziczyzną w sosie chrzanowym” przygotowane przez KGW w Augustynowie (gm. Zagórów). Drugie miejsce przyznano KGW „Kołaczkowianki” w Kołaczkowie za „Marynowanego królika w sosie żurawinowo-chrzanowym”, a trzecie miejsce zajęły panie

z KGW w Będziechowie (gm. Kawęczyn) za „Chrzan chrzanem przejadany”.

W drugiej rywalizacji zwyciężyło KGW „Orzechowianki” (gm. Miłosław), które w czasie regulaminowych trzech minut utarło 625 g chrzanu. Na drugim miejscu uplasowało się KGW w Cerkowie-Kolonii, a na trzecim KGW w Sobótce (gm. Ostrów Wielkopolski).

– Konkurs to forma promocji wielkopolskiego dziedzictwa kulinarnego. Chcemy zainspirować mieszkańców naszego regionu do sięgania po lokalne produkty oraz czerpania z dawnych receptur na wielkanocne dania – podkreślił wicemarszałek Krzysztof Grabowski, który uhonorował zwycięzców razem z burmistrzem Żerkowa Michałem Surmą oraz radnym województwa Janem Grzeńskim.

ABO

Dzielić się, nie marnować

W ramach konkursu „Transport i magazynowanie żywności uratowanej przed zmarnowaniem” prawie 900 tys. złotych trafi do ośmiu organizacji pomocowych działających w Wielkopolsce.

Umowy z beneficjentami podpisano 25 marca w Urzędzie Marszałkowskim w Poznaniu. Otrzymają oni z budżetu województwa pomoc w wysokości od 30 tys. do 200 tys. zł. Wsparcie realizowane jest w ramach samorządowego „Programu ograniczenia marnotrawstwa i strat żywności w Wielkopolsce na lata 2021-2025”.

– Pomagamy zmniejszyć rosnące koszty ponoszone przez organizacje zajmujące się dystrybuowaniem żywności na drodze darczyńca – potrzebujący. W obec-

nych czasach instytucje pomocowe odgrywają ogromną rolę w niesieniu pomocy oraz dystrybucji nadwyżek produktów z dużych sklepów, dlatego ważne jest ich wsparcie – tłumaczy dyrektor Departamentu Rolnictwa i Rozwoju Wsi UMWW Szymon Wdowczyk.

– Taka pomoc dla organizacji pomocowych w czasach, gdy w Wielkopolsce rocznie zmarnowaniu ulega pół miliona ton żywności, to istotne działanie ograniczające to zjawisko – podkreśla wicemarszałek Krzysztof Grabowski. I apeluje do Wielkopolan: – Zwłaszcza w okresie świątecznym należy zwrócić szczególną uwagę, by jedzenie, którego mamy w nadmiarze, mogło zostać zachowane od zmarnowania i trafiło do potrzebujących.

ABO

Podpisanie umów z przedstawicielami beneficjentów odbyło się w UMWW w Poznaniu.

Świąteczne jadło

W hali sportowej w Rychtalu rywalizowało kilkadziesiąt KGW z Wielkopolski.

Które koła gospodyń wiejskich z naszego regionu mogą pochwalić się przygotowaniem najlepszych wielkanocnych potraw oraz najpiękniejszych palm?

Odpowiedź na to pytanie poznaliśmy 9 marca w hali sportowej w Rychtalu, w powiecie keptyńskim, gdzie rozstrzygnięto „konkurs z jajem”, organizowany przez samorząd województwa.

Wzięło w nim udział kilkadziesiąt wielkopolskich KGW. Ich zadaniem było przygotowanie najpiękniejszych palm wielkanocnych oraz najsmaczniejszych świątecznych potraw w dwóch kategoriach: wytrawnych i na słodko.

– Nasz region jest skarbnicą wielu tradycji, pomysłów oraz receptur związanych z Wielkanocą. Ich przekazanie kolejnym pokoleniom

poprzez promocję lokalnego dziedzictwa to cel tego typu inicjatywy, podejmowanych przez samorząd województwa – podkreśla wicemarszałek Krzysztof Grabowski, który wręczył zwycięskim KGW nagrody finansowe.

A kto wygrał tę przedświąteczną rywalizację?

Palmę, która spodobała się najbardziej, przygotowało KGW „Nasze Żuki” w Żukach (gmina Turek). „Pieczeń czosnkowa z królika faszzerowana jajkiem, purée z zielonego groszku, sos chrzanowy” – to z kolei najlepsze danie wytrawne, zaproponowane przez KGW w Kolnie „Kolnianki” (gm. Międzychód). Natomiast wśród słodkości furorę zrobiła „Babka drożdżowa tiulowa” od KGW w Lusowie (gmina Tarnowo Podgórne).

ABO

Nowe firmy i obiekty na mapie Wielkopolski

Przedstawiamy ciekawe inicjatywy zrealizowane przez beneficjentów PROW 2014-2020.

Fundusze unijne trafiły do Radłowa w gminie Raszków, gdzie jeden z mieszkańców świadczy usługi w zakresie alpakterapii.

Dotacja z UE umożliwiła przebudowę przestrzeni i parkingu przy pomniku Powstańców Wielkopolskich w Doruchowie.

Zakład produkcji mebli na wymiar Michała Jedyńskiego w miejscowości Karszew w gminie Dąbie powstał m.in. dzięki PROW.

Dzięki pieniądzą z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 w ramach inicjatywy LEADER w Doruchowie w powiecie ostrzeszowskim zrealizowano projekt pn. „Przebudowa ciągu komunikacyjnego i parkingu przy pomniku upamiętniającym wybuch Powstania Wielkopolskiego”.

Pomnik Powstania Wielkopolskiego to ważne miejsce dla społeczności Doruchowa, w jego pobliżu odbywają się święta państwowe, a na położonym nieopodal stadionie organizowane są wydarzenia kulturalne i sportowe, takie jak zawody strażackie, festy-

ny czy dożynki. Dotychczasowa infrastruktura parkingu i ciągów komunikacyjnych pozostawiała wiele do życzenia, stwarzając zagrożenie dla uczestników tych wydarzeń.

Fundusze unijne przyszyły na realizację projektu, pozyskane przez gminę za pośrednictwem Ostrzeszowskiej Lokalnej Grupy Działania, umożliwiły nie tylko położenie nowej nawierzchni z kostki brukowej, krawężników, ale również uzupełnienie trawnika oraz zamontowanie tablicy informacyjnej przedstawiającej miejsca, które warto odwiedzić w Doruchowie. Tablica ułatwia turystom odwiedzają-

cym miejscowość poznanie jej zarysu historycznego oraz walorów turystycznych, na które składają się takie obiekty, jak: dwór Thielów, kościół parafialny wraz z grobowcem rodziny Thielów czy Izba Tradycji Ludowej.

Na terenie funkcjonowania Stowarzyszenia „Solna Dolina” w miejscowości Karszew (gmina Dąbie w powiecie kolskim) dofinansowanie w ramach wdrażania strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność pozwoliło na rozpoczęcie działalności gospodarczej Michałowi Jedyńskiemu. Pan Michał otworzył biznes z zakresu projektowania, produkcji i montażu mebli.

W swojej ofercie posiada m.in. szafki kuchenne (wiszące i stojące) wykonywane na wymiar z montażem, szafy w zabudowie, meble z litego drewna, połączone z elementami metalowymi (stoły, łóżka, szafki nocne), a także meble codziennego użytku (szafki rtv, stoliki i ławy) połączone z żywicą epoksydową oraz możliwością zamontowania podświetlenia LED. Do rozpoczęcia działalności niezbędny był zakup odpowiednich urządzeń: uniwersalnej maszyny wieloczynnościowej oraz dwuworkowego odciążu do trocin. W ramach projektu pan Michał zakupił również laptop i smartfon.

Fundusze unijne trafiły również do Radłowa w gminie Raszków, w powiecie ostrowskim, gdzie działalność gospodarczą rozpoczął Jarosław Grzyb. Jego pomysł na zaistnienie na rynku pracy to alpakterapia, czyli oferta skierowana do mieszkańców obszaru LGD, zakładająca pozytywny wpływ na zdrowie osób przebywających z alpakami.

Z dotacji UE sfinansowano zakup infrastruktury niezbędnej dla życia tych zwierząt. Powstały m.in. pomieszczenie dla alpak z magazynem na żywność, ogrodzenie i nawodnienie pastwiska oraz całoroczna drewniana altana do zajęć terapeutycznych. Poza tym po-

mysłodawca projektu otrzymał fundusze na zakup laptopa i urządzenia wielofunkcyjnego, aby rozwinąć działalność w mediach społecznościowych. Dodatkowo zakupił przyczepę, która jest niezbędna, aby móc świadczyć usługi poza siedzibą firmy.

Spektrum świadczonych przez firmę pana Jarosława usług obejmuje alpakterapię na miejscu w formie zajęć indywidualnych lub grupowych, alpakterapię grupową z dojazdem do placówki, spacer ze zwierzętami, ich dowóz na imprezy okolicznościowe, odwiedziny alpak w boksie z możliwością karmienia oraz sesje zdjęciowe.

Nie masz pomysłu na biznes? Zostań kaletnikiem

Samorząd województwa, zachęcając mieszkańców do podejmowania działalności gospodarczej, wspierze m.in. organizację warsztatów kaletniczych z wykorzystaniem skór dzików.

27 marca w Kobiernie w gminie Krotoszyn odbyło się uroczyste podpisanie listu intencyjnego pomiędzy Samorządem Województwa Wielkopolskiego (reprezentowanym przez wicemarszałka Krzysztofa Grabowskiego), miastem Krotoszyn, firmą LAS Kalisz oraz KGW w Kobiernie. Na mocy tego dokumentu strony zobowiązały się do współpracy w zakresie organizacji warsztatów kaletniczych z wykorzystaniem skór

dzików. To pomysł, który narodził się podczas wizyty studyjnej w japońskim mieście partnerskim Krotoszyn.

Do udziału w tym nietypowym przedsięwzięciu zaproszono panie z koła gospodyń wiejskich w Kobiernie. Materiał w postaci wygarbowanych skór dzików dostarczy spółka LAS Kalisz, specjalizująca się w produkcji wyrobów z dziczyzny. Warsztaty poprowadzi wykwalifikowany specjalista, który nauczy uczestniczki szycia galanterii skórzanej: portfeli, etui na telefon, małych torebek. Inicjatywa zakłada też, że po ukończeniu warsztatów członkinie KGW będą dzielić się nabytą wiedzą w swoim środowisku lokalnym.

List intencyjny podpisano w sali wiejskiej w Kobiernie, obiekcie dofinansowanym z PROW 2014-2020. Na zdjęciu od lewej: starosta krotoszyński Stanisław Szczotka, dyrektor Departamentu PROW UMWW Izabela Mroczek, burmistrz Krotoszyzna Franciszek Marszałek, wicemarszałek Krzysztof Grabowski, przewodnicząca KGW w Kobiernie Helena Horyza, sekretarz koła Aleksandra Leja, prezes zarządu LAS Kalisz Tomasz Tarnawski oraz sołtys Kobierna Zofia Jamka.

Projekt pn. „Aktywizacja mieszkańców powiatu krotoszyńskiego w kierunku podejmowania działalno-

ści gospodarczej w zakresie kaletnictwa” stanowi realizację planu operacyjnego Krajowej Sieci Obszarów

Wiejskich na lata 2024-2025 w województwie wielkopolskim. Fundusze na sfinansowanie przedsięwzięcia po-

chodzą w całości z pomocy technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.

UNIA EUROPEJSKA

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA
WIELKOPOLSKIEGO

„Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Publikacja opracowana przez Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu, Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020 – Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Publikacja współfinansowana jest ze środków Unii Europejskiej w ramach Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2014-2020.

Stronę redaguje Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego
al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, tel. 61 626 60 00, fax 61 626 60 04, e-mail: dow.sekretariat@umww.pl, www.dprow.umww.pl

20 lat PL w UE! Atrakcje w całym regionie

W maju będziemy świętować 20-lecie wstąpienia Polski do UE. Z tej okazji w Wielkopolsce odbędą się liczne wydarzenia. Sprawdź, gdzie i kiedy.

Nie masz planów na majówkę? Świętuj z nami jubileusz 20-lecia obecności Polski w UE. 1 maja nad Jeziorem Maltańskim w Poznaniu obędzie się siódma edycja wydarzenia „zaBIEGaj o FUNdusze”. Zawodnicy rywalizować będą na dwóch dystansach: 5,4 km i 10,8 km. Start o godzinie 11, a zapisy na bieg (co warto podkreślić, bezpłatne) trwają do 24 kwietnia na stronie www.bieg.wielkopolskie.pl.

W zawodach wystartuje również poznański raper MEZO, który po zakończeniu rywalizacji sportowej zaprosi uczestników i gości na swój koncert. Wydarzenie muzyczne odbędzie przy torze regatowym Malta, tuż przy starcie i mecie biegu.

Sportowe zmagania nad poznańskim jeziorem to jednak nie wszystko, co czeka na uczestników wydarzenia. Jak zwykle będziemy informować o korzyściach wynikających z członkostwa Polski w UE. Nie zabraknie stoisk z udziałem beneficjentów, którzy wykorzystali szansę na unijne zmiany i o nich opowiedzą. Chętni będą mogli porozmawiać z pracownikami Głównego Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich UMWW i Europe Direct Poznań.

– Wydarzenie na Malcie jest skierowane nie tylko do zawodników, ale do całych rodzin. Dla najmłodszych szukamy animacje, a dla nieco starszych – konkursy wiedzy o UE – przekonują organizatorzy UMWW w Poznaniu.

Tydzień później obchody 20-lecia przeniosą się na całą Wielkopolskę. Wszystko za sprawą Dni Otwartych Funduszy Europejskich (10 i 11 maja). To już jedyną edycją ogólnopolskiej akcji poświęconej promocji projektów zrealizowanych przy wsparciu funduszy unijnych. W tegorocznych DOFE mogą wziąć udział projekty ze wszystkich perspektyw finansowych od 2004 roku, aby móc uczcić obchody 20-lecia Polski w UE.

Jakie wydarzenia odbędą się w twojej okolicy? Wystarczy zajrzeć na stronę www.dniotwarte.eu. i tam wykujemy animacje, a dla nieco starszych – konkursy wiedzy o UE – przekonują organizatorzy UMWW w Poznaniu.

warsztaty, prelekcje, spotkania z liderami projektów czy chociażby oprowadzanie po szczególnych miejscach, na co dzień niedostępnych dla zwiedzających. Wszystkie te wydarzenia odbywają się bezpłatnie.

Cały czas beneficjenci mogą zgłaszać swoje pomysły w ramach DOFE, ale już wiemy, że w naszym regionie atrakcji nie zabraknie, zarówno w dużych miastach (Pile, Koninie, Lesznie, Poznaniu), jak i w małych miejscowościach (np. Wieleń, Zdunach, Czempiniu czy Opalenicy). Ta lista staje się coraz dłuższa. Warto zaplanować sobie czas wolny 10 i 11 maja, aby samemu przekonać się, jak fundusze europejskie zmieniają twoje najbliższe otoczenie. MARK

Zmiany widoczne są wszędzie

Pałac w Koźminku, lotnisko w Kąkolewie i centrum kultury w Koninie. Spójrz, jak wyglądały przed, a jak po realizacji projektów unijnych.

Te metamorfozy są przykładem tego, jak bardzo Wielkopolska zmieniła się od czasu dołączenia do Unii Europejskiej 20 lat temu. Więcej takich przemian można zobaczyć, śledząc oficjalne konta Funduszy Europejskich dla Wielkopolski, które są prowadzone na Facebooku, Instagramie, LinkedInie, portalu X i w kanale YouTube.

Lubimy historie z happy endem! Dzięki nim informujemy o funduszach unijnych i inspirowujemy do zmian. Jeszcze kilka lat temu zaniedbany dworek w Koźminku, mimo swojej pięknej historii, powoli ulegał zapomnieniu. Teraz błyszczą dawnym blaskiem.

W ramach projektu przeprowadzono kompleksową konserwację i restaurację dworu, nie tylko odświeżając jego wygląd, ale także nadając mu nowe życie jako miejscu spotkań, edukacji i kultury. Prace obejmowały roboty budowlane, elektryczne, sanitarne i teletchniczne. Dodatkowo, rewitalizacja założenia parkowego wokół dworu przyczyniła się do

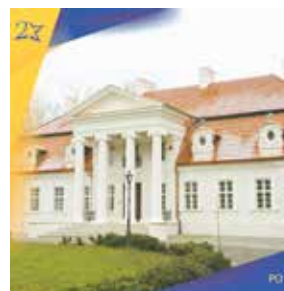
stworzenia atrakcyjnej przestrzeni, która przyciąga turystów z całej Wielkopolski, promując historię i dziedzictwo regionu.

Kiedyś było tu ściernisko, dziś jest San Francisco! Tak można zacząć opowieść o podniebnych rewolucjach na lotnisku w Kąkolewie, które realizuje Politechnika Poznańska. Dwa nowe hangary, zaawansowane technologie i badania nad bezzałogowymi oraz załogowymi statkami powietrznymi otwierają nowe horyzonty w pracach nad kosmosem. Wcale nie trzeba lecieć daleko, do USA, by odkrywać technologie przyszłości. W Wielkopolsce, dzięki wsparciu z UE, realizuje się wielkie, kosmiczne projekty.

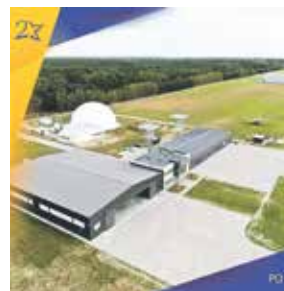
Niesamowitą modernizację przeszedł Dom Kultury Oskard w Koninie. Zdjęcia „przed” ukazują budynek sprzed lat, potrzebujący odnowy i inwestycji, by móc dalej służyć lokalnej społeczności. Natomiast zdjęcia „po” prezentują spektakularny wynik przebudowy – miejsce rozbudowane i dostosowane do nowych funkcji, pełne życia, kultury i nowoczesności. MARK

Pałac w Koźminku.

Lotnisko w Kąkolewie.

Dom Kultury Oskard w Koninie.

Pod kontrolą społeczną

Komitet monitorujący FEW obradował 13 marca.

Komitet monitorujący program Fundusze Europejskie dla Wielkopolski zatwierdził kolejne kryteria do zbliżających się konkursów unijnych.

Mija rok realizacji programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027. Pierwsze nabory ruszyły w kwietniu 2023 roku, a do dziś ogłoszono ich już ponad 60. W kolejnych miesiącach również nie zabraknie okazji do zdobycia grantu. Unijnych szans na dotację mogą szukać m.in. samorządy, przedsiębiorstwa i organizacje społeczne.

– Tempo wdrażania jest szybkie, ale przemyślane i systematyczne – mówi marszałek Marek Woźniak, który 13 marca przewodniczył pierwszemu w tym roku posiedzeniu komitetu monitorującego program FEW. To gremium składające się z przedstawicielami różnych środowisk społecznych, które czuwa nad racjo-

nalnym wydawaniem pieniędzy unijnych.

Jednym z głównych zadań komitetu monitorującego jest ustalanie kryteriów wyboru projektów. Nie inaczej było podczas ostatnich obrad. Przyjęto kryteria i metodykę wyboru wniosków do zbliżających się konkursów z rewitalizacji, usług społecznych i zdrowotnych, budowania potencjału społeczeństwa obywatelskiego i partnerów społecznych, edukacji przedszkolnej, kształcenia zawodowego i rynku pracy.

– Zatwierdzenie przez komitet monitorujący kolejnych kryteriów zapewnia nam ciągłość procesu wdrażania programu oraz przejrzyste zasady oceniania projektów i wyboru ich do dofinansowania z Funduszy Europejskich dla Wielkopolski – tłumaczy wicemarszałek Wojciech Jankowiak, który także uczestniczył w obradach. MARK

W drodze do zatrudnienia

Rusza program dla Wielkopolski wschodniej i dla osób tracących pracę.

To projekt bez precedensu – mówią jego twórcy. Wielkopolska wschodnia jest jedynym regionem w Europie, który od węgla odchodzi całkowicie. Dlatego rozwiązania, które tu wypracowano, są szczególne. Rozstający się z górnictwem i energetyką znajdują nowy sposób na pracę i życie.

Wielkopolska wschodnia ma osiągnąć neutralność klimatyczną do 2040 r.

Szybka reakcja

Jeszcze w 2017 r. Grupa Kapitałowa Zespół Elektrowni Pątnów-Adamów-Konin zatrudniała blisko 6 tys. osób. W tym roku energetyczny gigant zamknie w Koninie ostatni blok węglowy. Stopniowo będą likwidowane kopalnie węgla brunatnego. To oznacza, że osoby tracące pracę w sektorze wydobywco-energetycznym muszą znaleźć sobie nowe źródło utrzymania.

W tej trudnej drodze pomocne będą środki z programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Wielkopolski, a konkretnie Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji. Chodzi o projekt o skróconej nazwie „Droga do zatrudnienia po węglu”, którego wartość opiewa na kwotę prawie 260 mln zł, z czego 180 mln zł będzie pochodziło ze wspomnianego źródła europejskiego.

Projekt obejmie 2,2 tys. osób. W tym gronie znajdują się

ci, którzy już stracili pracę lub wkrótce ją stracą. I tutaj nie chodzi tylko o pracowników z Grupy PAK, ale też z przedsiębiorstw z nimi kooperujących (około dziesięciu), dla których współpraca z gigantem jest podstawą bytu.

Konkretna pomoc

– Ten projekt jest najważniejszy dla Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, ponieważ dotyczy ludzi, czyli pracowników, którzy stracą lub już stracili pracę, ale też ich rodzin. Pozwoli bardzo precyzyjnie zabezpieczyć ich interesy – mówi marszałek Marek Woźniak.

Jak zatem będzie przebiegała pomoc? Pierwszym krokiem do zmiany będzie indywidualny kontakt z doradcą. W przypadku osób nadal zatrudnionych nastąpi on w zakładzie pracy, natomiast osoby bezrobotne będą mogły spotkać się z doradcą u które-

goś z parterów Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Poznaniu (beneficjenta projektu). Są to m.in. powiatowe urzędy pracy (koniński, kolski, słupecki i turecki), firma Jobs First czy Stowarzyszenie na rzecz Spółdzielni Socjalnych (w zakresie ekonomii społecznej).

Gdy już zostanie wybrany kierunek działania, uczestnik programu wraz z doradcą określi, jakich umiejętności potrzebuje, by zrealizować swój cel. Będzie można skorzystać z przekwalifikowania, podniesienia kwalifikacji, ale także liczyć na tzw. zatrudnienie subsydiowane. Oznacza ono, że przez pierwsze dwa lata różnica między pensją, którą jest gotów płacić pracodawca, a poprzednim wynagrodzeniem uczestnika projektu, będzie pokrywana z funduszy UE. Warunkiem skorzystania z tej dopłaty jest jednak utrzymanie przez pracodawcę wynagrodzenia na tym samym pozio-

mie przez kolejne 24 miesiące.

Kto zdecyduje się na uruchomienie własnej działalności gospodarczej, będzie mógł liczyć na pomoc doradcy na każdym etapie: od pomysłu, przez stworzenie biznesplanu, po przejście przez wszystkie konieczne procedury formalne. Przewidziano także dotacje na ten cel. Podstawowa kwota to 120 tys. zł. Osoby, które wybiorą działalność w którejś z inteligentnych specjalizacji regionu, takich jak m.in. turystyka, logistyka, energetyka odnawialna czy produkcja zdrowej żywności, otrzymają nawet do 160 tys. zł dotacji.

– To projekt jedyny w swoim rodzaju, ponieważ żaden z regionów, które są objęte wsparciem ze strony Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, takiego dużego, kompleksowego programu nie ma – tłumaczy wice-marszałek Wojciech Jankowiak.

MARK

Fundusze Europejskie na skróty

► **Kępno:** wiosna zawitała do miasta w wyjątkowy sposób. 21 marca oficjalnie otwarto park miejski po rewitalizacji. Mały zielony zakątek w centrum Kępna jest teraz jeszcze bardziej przyjazny. Można tu odpocząć przy fontannie, wybrać się na piknik czy też skorzystać z nowych atrakcji, jak np. siłownia plenerowa. Park zaprasza wszystkich – do relaksu, aktywności i spędzania czasu z bliskimi. Chętnych na spacer i spotkanie z przyjaciółmi nie brakuje (co widać na zdjęciu). Odnowienie parku jest częścią większego projektu rewitalizacyjnego, na który miejski samorząd pozyskał wsparcie z UE – około 14 mln zł.

► **Piła:** w Wydziale Komunikacji Starostwa Powiatowego w Pile uruchomiono nową możliwość internetowej rezerwacji wizyt. Wystarczy ściągnąć aplikację na telefon i zarezerwować termin. Wprowadzono także system kolejkowy z biletem. E-usługi w piłskim starostwie nie byłby możliwe bez wsparcia z Unii Europejskiej (ponad 750 tys. zł).

► **Swarzędz:** miejscowy samorząd otrzymał 3,3 mln zł wsparcia z UE na realizację wysokiej jakości usług społecznych dla swoich mieszkańców. Minimum 200 z nich otrzyma dostęp do mieszkania treningowego, dziennego domu pomocy czy mobilnego zespołu wsparcia środowiskowego.

► **Rokietnica:** miejscowe Przedszkole „Bajeczka” otrzymało niemal 8 mln złotych z UE na kompleksową przebudowę i rozbudowę. W ramach projektu powstanie 12 pełnowymiarowych sal, przeznaczonych dla grup po 25 dzieci każda, z niezależnymi zapleciami sanitarnymi. Będzie też sala dydaktyczna ze sceną na spektakle i wydarzenia przedszkolne. Obiekt zostanie wyposażony w panele fotowoltaiczne oraz pompę ciepła, a otaczający teren też zyska nowy wygląd – jeszcze bardziej zielony, co widać na załączonej wizualizacji.

► **Tomice:** gmina Gizałki pozyskała ponad 2 mln zł na rozbudowę i modernizację budynku Szkoły Podstawowej w Tomicach. W ramach unijnego dofinansowania powstaną dwie nowe, duże sale przedszkolne wraz z węzłami sanitarnymi, szatniami oraz salą dla logopedy i psychologa. Będzie też kuchnia, stołówka i podjazd dla osób z niepełnosprawnościami.

► **RegioStars:** Wielkopolska ma plebiscyt „Łączy nas WIELKOPOLSKIE” na najlepsze projekty zrealizowane z funduszy europejskich, a Europejczycy mogą wybierać najlepsze przedsięwzięcia w konkursie RegioStars. Do 31 maja można zgłaszać inwestycje do udziału w kolejnej edycji konkursu organizowanego przez Komisję Europejską. Udział w nim to szansa na wyróżnienie na arenie międzynarodowej, a także na lokalną promocję efektów dofinansowanych inwestycji. Organizatorzy poszukują projektów wpisujących się w następujące kategorie: „Konkurencyjna i inteligentna Europa”, „Zielona Europa”, „Połączona Europa”, „Europa społeczna i inkluzywna”, „Europa bliżej obywateli”. Aplikacje należy przesyłać wyłącznie za pomocą platformy internetowej RegioStars. MARK

Unia pomoże młodym sportowcom

Czy można trenować sport przed ekranem smartfona? Jasne, że tak! W Wielkopolsce powstanie platforma internetowa, która pomoże młodym ludziom uprawiać koszykówkę, kickboxing i inne dyscypliny sportowe.

Nie od dziś wiadomo, że z aktywnością fizyczną dzieci i młodzieży jest źle. Zaledwie 15 proc. osób w wieku 10-19 lat jest umiarkowanie bądź intensywnie aktywnych fizycznie przez przynajmniej 60 minut dziennie 7 dni w tygodniu – a takie są zalecenia Światowej Organizacji Zdrowia. Z kolei ci, co trenują amatorsko, nie mają dostępu do sprawdzonej wiedzy i wsparcia od profesjonalistów.

Jak sprawić, aby sport stał się ważny w życiu młodego człowieka? Jednym z pomysłów jest przeniesienie go do świata wirtualnego. W Wiel-

22 marca w UMWW o założeniach projektu opowiedzieli, wspólnie z marszałkiem Markiem Woźniakiem, przedstawiciele Instytutu Chemii Bioorganicznej PAN, Poznańskiego Centrum Superkomputerowo-Sieciowego, stowarzyszenia Koszykarski Klub Sportowy Basket Poznań oraz KKS Sporty Walki Poznań.

kopolsce powstanie platforma internetowa, która będzie wspierać osoby trenujące różne dyscypliny sportu.

– To sposób na upowszechnienie treningów i szansa na wciągnięcie do sportu większej grupy młodych ludzi – mówił marszałek Marek Woźniak, który 22 marca wraz z dr.

inż. Cezarym Mazurkiem, pełnomocnikiem Dyrektora Instytutu Chemii Bioorganicznej PAN (przedstawicielem beneficjenta), przedstawił na konferencji prasowej założenia tej aplikacji.

Platforma internetowa, której powstanie wesprą fundusze europejskie (4,6 mln

zł), ułatwi przede wszystkim dostęp do wiedzy na temat tego, jak właściwie trenować. Z materiałów zgromadzonych na platformie będzie można korzystać samodzielnie, nie poświęcając dodatkowego czasu na dojazd na trening.

Ćwiczący będą mieli też możliwość przesyłania własnych materiałów wideo. Nagranie będzie potem analizowane przez eksperta z danej dyscypliny, który wyśle informację zwrotną na temat tego, czy trening jest prowadzony prawidłowo, a jeśli nie – co należy poprawić. Do tego celu wykorzystywana będzie technologia rozpoznawania obrazu.

Korzystający z aplikacji będą też mogli śledzić transmisję online z treningów. Projekt zostanie zrealizowany do czerwca 2025 r.

MARK

INNA STRONA SAMORZĄDU

POZAMYKANE

FOT. PIOTR RATAJCZAK

Czym zaskoczyć dziennikarzy, by na długo zapamiętali nową inwestycję? Można zamknąć ich... w windzie, co wydarzyło się 19 marca podczas uroczystego otwarcia nowoczesnego budynku ambulatoryjnego Wielkopolskiego Centrum Onkologii przy ulicy Strzeleckiej w Poznaniu.

– 5 pięter, 6,5 tys. metrów kwadratowych, 12 poradni, a nawet sezonowy taras dla pacjentów na ostatnim piętrze z panoramicznym widokiem na stolicę Wielkopolski – tak marszałek Marek Woźniak i dyrektor WCO Julian Malicki opisywali podczas konferencji prasowej atuty obiektu.

Po oficjalnym przecięciu wstęgi goście, personel szpitala i dziennikarze wsiadali grupami do wind, by obejrzeć efekty pracy budowlanców i projektantów. Gdy kilku przedstawicieli poznańskich mediów ruszyło w górę wraz z szefem WCO Julianem Malickim i jego współpracownikami, winda po chwili... stanęła między piętrami (na 20 minut) i konieczna była interwencja pogotowia dźwigowego.

– Spokojnie, dyrektorze, opinia publiczna o niczym się nie dowie. Przecież wszystkie kamery i mikrofony mamy ze sobą, a tutaj nie ma nawet zasięgu – próbowali pocieszać szefa WCO dziennikarze, którzy po uwolnieniu z opresji zauważyli, że „otwarcie (obiektu) przez zamknięcie (windy)” było efektowne, a taka awaria to tzw. choroba wieku dziecięcego.

POWALCZONE

Silna grupa reprezentowała UMWW na VIII Ogólnopolskiej Olimpiadzie Urzędów Marszałkowskich – Marszałkiada 2024. Impreza odbyła się na początku marca w Drzonkowie, a grupa musiała być silna, jako że urzędnicy z całego kraju toczyli boje aż w siedmiu dyscyplinach. Były wśród nich siatkówka, tenis stołowy, boccia, badminton, pływanie. Żeby nie było za łatwo, dorzucono też sprawnościowy tor przeszkód oraz... przeciąganie liny.

Jak wypadli „nasi”? Naszym zdaniem – najlepiej

wypadli na zdjęciach, efektownie prezentując się w jednolitych strojach prezentowanych przez przełożonych. W klasyfikacji generalnej zajęli 9. miejsce.

Znaleźli jednak na to całkiem logiczne wytłumaczenie: „Odwiedzając się za bardzo miłe przyjęcie nas przez inne reprezentacje, nie wypadało nam pokonać wszystkich już w pierwszym roku, więc trochę odpuściliśmy”. Marszałkowscy sportowcy odgrają się jednak, że kolejnym razem taryfy ulgowej już nie będzie, a oni palają chęcią rewansu!

FOT. ARCHIWUM

Reprezentacja UMWW dobrze wypadła na zdjęciach...

PODSŁUCHANE

FOT. PIOTR RATAJCZAK

– Będę mówić krótko i konkretnie – zapewniała dziennikarzy Paulina Henning-Kloska.

Decyzja Szymona Hołowni o skróceniu o jeden dzień posiedzenia Sejmu RP sprawiła, że 23 lutego do Poznania przyjechała minister klimatu Paulina Henning-Kloska, która co prawda odpoczęła tego dnia od... „marszałka rotacyjnego”, ale w zamian spotkała... marszałka woje-

wództwa. Konferencja prasowa w sprawie przystąpienia Wielkopolski do ogólnoświatowej koalicji powęglowej przyciągnęła do UMWW wielu dziennikarzy, dopytujących m.in. o redukcję CO₂, zmiany klimatu, europejski Zielony Ład czy protesty rolników.

– Która jest godzina, ile mamy czasu? – dopytywała Paulina Henning-Kloska, gdy otoczył ją tłum fotoreporterów i dziennikarzy.

– Zostało 12 minut, po 4 minuty na troje gości – wylizywał skrupulatnie jeden z nich.

– To spokojnie, zdążymy. Ostrzegali mnie, że w Poznaniu mam mówić krótko i konkretnie – skwitowała pani minister.

– Tylko ogromna prośba, by patrzył w obiektyw kamery, nawet jak kolega z radia zada pani pytanie – instruuwał rozmówczynię reporter poznańskiego oddziału TVP.

– Damy radę, los i tak nam sprzyja, bo mieliśmy dziś obradować w Sejmie – skwitowała te wskazówki z uśmiechem Paulina Henning-Kloska.

PODSUMOWANE

FOT. PIOTR RATAJCZAK

Choć obecna kadencja samorządu kończy się dopiero 30 kwietnia, to już w marcu podczas posiedzeń sejmikowych komisji nie brakowało akcentów podsumowujących pracę wojewódzkich radnych. Nam najbardziej przypadł do gustu nietypowy pomysł Henryka Szymańskiego, przewodniczącego Komisji Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, który – ku nieskrywanej radości uczestników obrad z 12 marca – ufundował okolicznościowy, efektowny i... smaczny tort.

ODKURZONE

„Inna strona samorządu” zagościła na naszych łamach ponad 15 lat temu i od tego czasu niezmiennie cieszy się uznaniem czytelników. Mamy sygnały, że wielu z nich od tego właśnie miejsca rozpoczyna comiesięczną lekturę „Monitora”, a bohaterowie zamieszczanych tu tekstów i zdjęć często żywo, niejednokrotnie emocjonalnie reagują na to, co o nich napisaliśmy lub jak pokazaliśmy... Postanowiliśmy odkurzyć stare roczniki i przypomnieć, co przykuwało – czytelników i naszą – uwagę przez minione półtorej dekady.

WYŚLEDZONE

III 2010

FOT. RYSZARD JAKOŚYŃSKI

Jako że od poprzedniego miesiąca zaczęliśmy się drukować w podpoznańskim zakładzie „Presspubliki”, postanowiliśmy pewnej lutowej nocy na własne oczy zobaczyć, jak owoce naszej pracy trafiają w ręce państwa drukarzy. Pochodziliśmy, pozagląaliśmy w różne kąty, ponapawaliśmy się widokiem tysięcy egzem-

plarzy przesuwających się na taśmociągach „Monitorów”. To, co najciekawszego udało nam się wysledzić (a co publikujemy na zdjęciu), było w samym „centrum dowodzenia” – miejscu, z którego steruje się całym drukiem. Cieszymy się, że koledzy z Koninka tak szybko się na nas poznali...

ZINTERPELOWANA DEKADA

IX 2009

3. Czy będzie prowadzona wymiana ziemi skarżonej i w jakie ilości, czy to będą transporty do Zgierza koło Łodzi?
4. Kiedy nastąpi wymiana ziemi – gleby?

Cytaty w tej rubryce pochodzą z pisemnych interpelacji składanych przez radnych sejmiku w latach 1999-2009. Zachowano oryginalną pisownię.

USŁYSZANE

X 2010

FOT. ARTUR BOIŃSKI

Od kilku tygodni nurtuje nas pytanie o liczbę uprawnionych do głosowania w jednym z wielkopolskich okręgów wyborczych, którzy mogą się pochwalic korzeniami sięgającymi Półwyspu Indyjskiego. Wszystko za sprawą Vijaya Kalantriego, prezesa stowarzyszenia przemysłowego AIAI z Bombaju, który uczestniczył w konferencji

prasowej marszałków Woźniaka i Wojtasiaka, otwierającej tegoroczne Światowe Dni Innowacji. W pewnym momencie Kalantri, chcąc podkreślić dobrą współpracę z Wielkopolską, wypalił: – Mam nadzieję, że pan marszałek będzie kontynuował swoją pracę i wygra wybory. Wśród ludności indyjskiej na pewno będzie miał wielkie poparcie!

MONITOR WIELKOPOLSKI – MAGAZYN SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA

Wydawca: Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego – Kancelaria Sejmiku al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, tel. 61 62 67 030, fax 61 62 67 031

Rada Programowa: Adam Cukier, Zbigniew Czerwiński (sekretarz), Marek Gola, Krzysztof Grabowski (zastępca przewodniczącej), Zofia Itman, Tatiana Sokołowska (przewodnicząca)

Redakcja: Artur Boiński (redaktor naczelny), Piotr Ratajczak (sekretarz redakcji)

Adres redakcji: al. Niepodległości 34, 61-714 Poznań, pokój 842, tel. 61 62 67 036, fax 61 62 67 031, e-mail: monitor@umww.pl, www.monitorwielkopolski.pl

Materiałów nie zamówionych nie odsyłamy. Zastrzegamy sobie prawo do redakcji tekstów.

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za treść zamieszczonych reklam i ogłoszeń.

Projekt graficzny: Zofia Komorowska **Skład:** Rafał Otokci